

Statistická šetření ekologického zemědělství Zpráva o trhu s biopotraviny v ČR v roce 2013

TÚ 4212/2015

Výstup č. 1

Odpovědný řešitel: Ing. Hana Šejnohová, Ph.D.

Spoluřešitelé: Ing. Pavla Wollmuthová
Ing. Jana Peterková
Ing. Andrea Hrabalová¹

Brno, březen 2015

¹ Ing. Andrea Hrabalová je externím spolupracovníkem ÚZEI

Obsah

Seznam tabulek	2
Seznam grafů.....	3
Seznam zkratk	4
Úvod	5
1 Metodika sběru a analýzy dat	6
2 Souhrn hlavních výstupů.....	9
3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2013	12
3.1 Velikost trhu s biopotravinami.....	12
3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce	13
3.3 Poptávka po biopotravinách	14
3.4 Způsob distribuce biopotravin	15
3.5 Mezinárodní srovnání	15
4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2013.....	19
4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin	19
4.2 Výroba biopotravin.....	21
4.2.1 Rozsah výroby biopotravin	21
4.2.2 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby	24
4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu.....	25
5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2013	28
5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin	28
5.2 Distribuce biopotravin	30
5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu	30
5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin.....	30
5.2.3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce	32
5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu	33
5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory	34
6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí.....	36
7 Závěr	43

Seznam tabulek

Tab. 1 návratnost dotazníků – sběr dat o trhu biopotravin za rok 2013	7
Tab. 2 Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2005 – 2013.....	13
Tab. 3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2013	14
Tab. 4 Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2013	15
Tab. 5 Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2008 – 2014.....	19
Tab. 6 Počet ukončených a nových registrací výrobců biopotravin, 2008 – 2013	19
Tab. 7 Výrobci biopotravin dle druhu ekonomické aktivity, 2009 – 2013	20
Tab. 8 Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotravinu, 2013.....	22
Tab. 9 Seznam 15 největších výrobců biopotravin dle obratu na českém trhu, 2013.....	23
Tab. 10 Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotravinu na jejich celkovém obratu, 2013	23
Tab. 11 Uplatnění v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2013.....	26
Tab. 12 Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2008 – 2014	28
Tab. 13 Počet ukončených a nových registrací distributorů biopotravin, 2008 – 2013.....	28
Tab. 14 Přehled maloobchodních řetězců působících v ČR s nabídkou biopotravin, 2013	29
Tab. 15 Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotravinu, 2013	31
Tab. 16 Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotravinu na celkovém obratu, 2013	32
Tab. 17 Uplatnění v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2013	34
Tab. 18 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2013 (v tunách).....	38
Tab. 19 Typické biopotravinu dovážené ze třetích zemí v roce 2013	39
Tab. 20 Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v letech 2007 – 2013 (v tunách)	40
Tab. 21 Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“	45
Tab. 22 Hlavní kategorie biopotravin využití v dotazníkovém šetření	46

Seznam grafů

Graf 1 Podíl podkategorií potravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2013	14
Graf 2 Svět: rozdělení trhu biopotravin dle zemí, 2013	16
Graf 3 Evropa: Vývoj trhu biopotravin 2004 – 2013	16
Graf 4 Evropa: 10 zemí s největším trhem biopotravin (mil. EUR) a jejich % zastoupení, 2013	16
Graf 5 Evropa: 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů a srovnání se zeměmi SVE, 2013	17
Graf 6 Evropa: 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR) a srovnání se zeměmi SVE, 2013.....	18
Graf 7 Struktura výrobců biopotravin a obratu za biopotraviny dle podílu na celkovém obratu, 2012 a 2013.....	24
Graf 8 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby, 2012 a 2013	25
Graf 9 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatňovaných výrobcí biopotravin, 2012 a 2013	27
Graf 10 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce, 2012 a 2013	33
Graf 11 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatněných distributory biopotravin, 2012 a 2013.....	34
Graf 12 Podíl hlavních distribučních kanálů po vyloučení Hipp Czech, s. r. o., 2012 a 2013.....	35
Graf 13 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2013 (v tunách)	37
Graf 14 Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2012 a 2013	40

Seznam zkratek

AEO	agroenvironmentální opatření
a. s.	akciová společnost
AT	Rakousko
CPA	Klasifikace produkce
ČR	Česká republika
DE	Německo
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro, společná evropská měna
EZ	ekologické zemědělství
JAR	Jihoafrická republika
KO	kontrolní organizace
KPZ	Komunitou podporované zemědělství
NACE	Klasifikace ekonomických činností
PL	Polsko
REP	Registr ekologických podnikatelů
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SK	Slovensko
SVE	střední a východní Evropa
USA	Spojené státy americké
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
USD	americký dolar

Úvod

Předkládaná zpráva o trhu s biopotravinami v České republice je jedním ze dvou výstupů tematického úkolu (č. 4212) s názvem „Statistická šetření ekologického zemědělství“, jehož zadavatelem je Ministerstvo zemědělství (MZe). Obsahem tematického úkolu je sběr základních statistických údajů o rostlinné a živočišné bioprodukci na ekofarmách a jejím uplatnění a dále pak od roku 2009 sběr informací o trhu s biopotravinami zahrnující analýzu rozsahu zpracování, odbytu a trhu s biopotravinami v České republice včetně vývozu a dovozu bioproduktů a biopotravin. Do zprávy je také zařazena kapitola o dovozu biopotravin ze třetích zemí za období 2006–2013.

Vzhledem k rostoucímu významu ekologického zemědělství (EZ) i objemu podpor směřujících do tohoto sektoru roste i potřeba informací o stavu a vývoji EZ k posouzení účinnosti politických opatření. Data o trhu biopotravin jsou významným nástrojem (jak pro tvůrce politiky, tak pro zájmové skupiny, samotné aktéry na trhu či výzkum) pro porozumění významu EZ v ČR, k plánování a rozhodování v oblasti vývoje programů a podpůrných strategií pro sektor EZ a zejména k hodnocení dopadu těchto aktivit. Z tohoto důvodu je záměrem MZe provádět tato šetření prostřednictvím Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) dlouhodobě a pravidelně v ročních intervalech.

Zpráva o trhu biopotravin je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola obsahuje popis metodiky sběru a analýzy dat. Druhá kapitola shrnuje v bodech hlavní výstupy zprávy. Kapitoly 3 až 5 prezentují detailní údaje získané z dotazníkového šetření. Třetí kapitola je věnována celkové situaci na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2013, prezentuje základní tržní ukazatele a je provedeno také mezinárodní srovnání. Čtvrtá kapitola se věnuje zvláště výrobě biopotravin v ČR, identifikaci hlavních vyráběných kategorií biopotravin a nejčastějších distribučních cest využívaných výrobci. Pátá kapitola shrnuje údaje poskytnuté subjekty, které se zabývají čistě distribucí biopotravin. Popisuje hlavní distribuované kategorie biopotravin a odbytové cesty využívané distributory na českém trhu. Šestá kapitola se věnuje vývoji dovozu biopotravin ze třetích zemí. Poslední sedmou kapitolou je závěr obsahující také výhled vývoje trhu biopotravin v dalších letech.

1 Metodika sběru a analýzy dat

Sběr primárních dat o trhu byl prováděn Ústavem zemědělské ekonomiky a informací. Údaje od faremních zpracovatelů byly získány ve spolupráci s kontrolními organizacemi KEZ, o. p. s. a ABCert AG. Data byla sbírána na základě dotazníku zpracovaného ÚZEI, a to v pěti variantách: výrobce, distributor, tzv. „mix“ subjekt², maloobchod/velkoobchod a faremní zpracovatel v souladu s jejich odlišným fungováním na trhu. Sběr dat o trhu biopotravin probíhal od června do listopadu 2014 formou dotazníkového šetření. Respondenti, kteří nereagovali, byli kontaktováni opakovaně s žádostí o poskytnutí potřebných údajů. Zjišťována byla reálná data zpětně za rok 2013 a do šetření byly zapojeny všechny subjekty registrované jako „výrobce biopotravin“ nebo jako „distributor biopotravin“ k 31. 12. 2013.

Hlavním cílem šetření bylo zjistit:

- a) soběstačnost, tedy zda objem a struktura domácí produkce bio-surovin (resp. biopotravin) stačí k pokrytí potřeb výrobců biopotravin (resp. distributorů),
- b) velikost trhu, tedy celkový objem prodaných biopotravin na českém trhu, v členění na hlavní kategorie biopotravin včetně odhadu podílu biopotravin vyrobených v ČR,
- c) způsob distribuce, tj. prostřednictvím kterých odbytových míst je bioprodukce na českém trhu uplatňována.

V ČR zatím neprobíhá statistický sběr dat o biotrhu ani na straně domácností (tj. kolik utratí za biopotravin průměrná domácnost), ani na straně prodeje (tj. kolik se prodá biopotravin v rámci maloobchodu), proto byl zvolen postup oslovení všech výrobců a distributorů registrovaných v EZ ve snaze identifikovat objem jimi nabízených biopotravin a na základě znalosti distribučních cest odhadnout celkovou velikost trhu v ČR.

K určení velikosti trhu biopotravin v ČR byly využity postupy uplatňované v zahraničí. Dle této metodiky je třeba zahrnout všechny významné aktéry, kteří realizují prodej biopotravin konečným spotřebitelům, **tedy velikost trhu je rovna objemu nákupů konečných spotřebitelů v dané zemi**, tzn. zjistit minimálně obraty v rámci následujících odbytových míst:

- maloobchodní prodej;
 - a. maloobchodní řetězce (včetně drogistických),
 - b. specializované prodejny (prodejny zdravé výživy a bioprodejny),
 - c. ostatní (neřetězcové prodejny potravin, vinotéky, lékárny apod.),
- gastronomie (tj. biopotravin spotřebované ve veřejném stravování a restauracích);
- přímý prodej (zejména prodej z farem, ale i přímý prodej výrobců apod.).

Velikost trhu biopotravin v ČR byla tedy odvozena jako součet obrátů registrovaných výrobců a distributorů za prodej biopotravin na českém trhu směřujících do odbytových míst, která realizují prodej přímo konečnému spotřebiteli (tj. maloobchody s potravinami, drogerie či lékárny, zařízení

² Tzv. „mix“ subjekt představuje společnost realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků (je registrován jako výrobce a současně i jako distributor biopotravin).

veřejného stravování a přímý prodej). Tyto obraty byly navýšeny o obvyklou 30% maloobchodní marži. K tomu byly navíc přičteny obraty za prodej importovaných biopotravin, které si maloobchody (jedná se především o maloobchodní řetězce) samy dovážejí, a které neprojdou tuzemskou dodavatelskou vertikálou. Nově jsou do distribuce zahrnuti i distributoři komodit (mléka, obilovin). Do konečné velikosti trhu je pak započten pouze prodej biopotravin. Pro potřeby vyčíslení celkového obrátu za biopotraviny realizovaného „českými“ subjekty (resp. subjekty působícími v ČR) se navíc přičítá objem jejich vývozu.

Návratnost dotazníků

Dle oficiálních údajů MZe (tj. seznamu registrovaných subjektů) bylo k 31. 12. 2013 v EZ registrováno 471 výrobců a 305 distributorů, z nichž 100 subjektů bylo registrováno jak mezi výrobci, tak distributory. Tedy celkem bylo v seznamu registrováno 676 subjektů.

Pro oslovení dotazníkem byly však subjekty rozděleny odlišně, a to dle reálně vykonávané činnosti (Tab. 1). Z celkového počtu 676 registrovaných subjektů, bylo 5 osloveno dotazníkem pro maloobchod. Tímto dotazníkem byly osloveny i ostatní maloobchodní řetězce působící v ČR, které mají biopotraviny ve svém sortimentu (tj. celkem 10 řetězců) a dále společnosti: dm drogerie markt s. r. o., MAKRO Cash & Carry ČR s. r. o., Marks and Spencer Czech Republic, a. s. a ROSSMANN, s. r. o.

Z celkových 676 registrovaných výrobců a distributorů jich bylo 92 vyloučeno ze šetření, jelikož nerealizují prodej nebo distribuci potravin (jednalo se např. o distribuci krmiv, osiv nebo hnojiv, dále dopravu nebo skladování biopotravin pro zákazníka, prodej farmaceutických výrobků či doplňků stravy, resp. o subjekty mající vazbu na jiný registrovaný subjekt, který data poskytl). Dále byli vyřazeni výrobci a distributoři, kteří ukončili svou činnost v první polovině roku 2013.

Návratnost dotazníků u výrobců dosáhla 70 % (data od 346 respondentů), avšak 43 % z nich uvedlo, že s výrobou buď ještě nezačali, nebo v daném roce již nic nevyrobili a s výrobou skončí. Od 28 respondentů z řad výrobců se nepodařilo data získat. **Návratnost dotazníků u distributorů dosáhla 57 %** (129 respondentů), avšak 40 z nich (31 %) s distribucí ještě nezačalo nebo naopak činnost již ukončuje. Z celkového počtu 200 distributorů bylo dále 54 vyloučeno z šetření (důvody viz výše) a 17 distributorů na dotazník nereagovalo. Do kategorie „mix“ zahrnující subjekty zabývající se jak distribucí (velkoobchod, import, export), tak také výrobou (především přebalováním dovozových surovin, ale ne pouze), bylo po zvážení zařazeno celkem 70 subjektů. **Návratnost dotazníků u této kategorii dosáhla 67 %** (reagovalo 53 respondentů), z toho však 12 respondentů (22 %) uvedlo, že s distribucí/výrobou ještě nezačali. 11 respondentů z kategorie „mix“ na výzvu nereagovalo.

Tab. 1 Návratnost dotazníků – sběr dat o trhu biopotravin za rok 2013

Typ dotazníku	Celkem	Vyloučení	Odpověď (dotazníky i odhady)	<i>z toho bez aktivity</i>	Neodpověď	Návratnost (započteny jen dotazníky)
Výrobci	406	32	346	150	28	70%
Distributoři	200	54	129	40	17	57%
Mix	70	6	53	12	11	67%
Celkem	676	92	528	202	56	66%

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2014

Získané údaje byly doplněny o odhady u respondentů, kteří nereagovali a jsou klíčoví pro trh biopotravin, a to na základě dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu. Závěry prezentované v této zprávě se tedy opírají o data 196 aktivních výrobců biopotravin, 89 aktivních distributorů a 41 distributorů/výrobců. Dále také o údaje osmi z dvanácti oslovených obchodních řetězců nabízejících biopotraviny v ČR.

Přes výše uvedené skutečnosti, lze výstupy považovat za vypovídající, jelikož se podařilo získat odpovědi od většiny hlavních aktérů na trhu biopotravin.

Při využívání výsledků prezentovaných v této zprávě je třeba vzít v úvahu následující:

- a) Celková velikost trhu s biopotravinami v ČR včetně specifikace podílu hlavních kategorií biopotravin a distribučních cest (tj. kapitola 3 zprávy) i údaje o celkovém objemu výroby či distribuce biopotravin, podílu jednotlivých kategorií biopotravin a podílu jednotlivých odbytových míst na celkovém obratu (tj. kapitoly 4 a 5 zprávy) jsou nyní odhadnuty za celý sektor (tzn., že údaje zahrnují jak získané údaje od výrobců a distributorů, tak doplněné expertními odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu).
- b) Rozdělení registrovaných subjektů do jednotlivých kategorií (tj. „výrobce biopotravin“, „distributor biopotravin“ a „výrobce/distributor“) je problematické, jelikož typ uváděné registrace v seznamech na MZe ne vždy odpovídá realitě. Je to dáno změnou činnosti v průběhu času, např. rozšířením sortimentu o distribuci jiných než vlastních výrobků, ukončení/odložení začátku výroby a setrvání jen u distribuce biopotravin apod.

Navíc vzhledem k tomu, že za výrobu biopotravin je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin (tj. přebalení biopotravin do spotřebitelského balení), je snižována rozlišovací hranice mezi skutečným výrobcem a pouhým distributorem.

Ke zpřesnění evidence o subjektech působících v ekologickém sektoru významně přispívá online systém Registr ekologických podnikatelů (REP) dostupný na webu MZe: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>

- c) Údaje od tzv. „mix“ subjektů (tj. registrovaných současně jako výrobce tak distributor) jsou v této zprávě zahrnuty v plné výši k údajům výrobců v kapitole 4. Snahou šetření bylo identifikovat a odlišit u těchto subjektů obrat za jejich vlastní výrobu a za distribuci hotových výrobků jiných dodavatelů. První odhady jsou již prezentovány v této zprávě. Rozdělení jejich obratu bude snahou detailněji provést i v příštím šetření.

2 Souhrn hlavních výstupů

Celkový trh s biopotravinami v ČR:

- **Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2013 přibližně 2,7 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR činila 1,95 mld. Kč**, (což je nárůst o 9,5 % v porovnání s rokem 2012) a **vývoz biopotravin vzrostl na cca 774 mil. Kč (z toho reexport činil 116 mil. Kč, tj. 18 %)**. Průměrná roční spotřeba na obyvatele **zůstává pod hranicí 200 Kč** a **podíl biopotravin** na celkové spotřebě potravin a nápojů **je na úrovni 0,71 %**.
- **Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 1 745 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 28 mil. Kč a 172 mil. Kč dosáhl obrat přímého prodeje** (jde zejména o přímý prodej z ekofarem).
- Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích (63,9 %, tj. za 1,24 mld. Kč), na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (16,6 %). Téměř 5 % biopotravin se nakoupilo v lékárnách. Podíl přímého prodeje jak ze dvora, tak i od výrobců a distributorů zaznamenal nárůst na téměř 9 % (oproti 5,9 % v roce 2012). Prodej přes drogistické řetězce (zejména dm drogerie markt s. r. o.) setrval na úrovni okolo 3 %. Malé objemy biopotravin se prodávají v nezávislých drobných prodejnách potravin (1,6 %) a i přes opětovné zvýšení zůstává na nejnižší úrovni uplatnění bioprodukce přes gastronomická zařízení a provozovny veřejného stravování.
- **Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“** (33% podíl, přičemž 30 % tvoří hotové pokrmy typu dětských výživ), následovaná kategoriemi „Mléko a mléčné výrobky“ (18,2 %) a „Ovoce a zelenina“ (16,1 %, zahrnující ovocné a zeleninové šťávy). Z pohledu meziročního vývoje došlo k největšímu nárůstu u kategorie „Nápoje“.
- **Biopotraviny z dovozu** (při zahrnutí jen finálních biopotravin) **se na maloobchodním obratu 2013 podílely 46 %** (stejně jako v roce 2012). Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory, jež jsou současně registrováni jako výrobci, vzrostl podíl biopotravin z dovozu na 57 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány, podíl dovozu by ještě vzrostl.

Zpracování bioproduktů a výroba biopotravin:

- **Na konci roku 2013 bylo v ČR registrováno 471 výrobců biopotravin**, resp. 500 výrobních provozoven, což oproti roku 2012 představuje navýšení o 4,9 %. Počet výrobců při započítání všech provozoven meziročně vzrostl o 0,8 %. V průběhu roku 2014 počet výrobců biopotravin opět mírně stoupl, a to o 4,8 %. Registrováno bylo 510 výrobců biopotravin, respektive 534 výrobních provozoven. V průběhu roku 2013 ukončila společnost BILLA, s. r. o. zcela dopékání biopečiva ve svých provozovnách a zůstává registrována již jen jako distributor biopotravin.
- Ze získaných údajů však vyplývá, že z celkového počtu 471 výrobců biopotravin jich 50 % svou činnost v roce 2013 ve skutečnosti vůbec neprovozovalo z důvodu běžícího přechodného období či ukončení činnosti z důvodů nedostatku zakázek.
- Dle počtu výrobců patří k nejčastějším činnostem zpracování masa a výroba masných výrobků a zpracování mléka a mléčných výrobků. Významný zůstává také počet registrovaných výrobců vína (83 v roce 2013), kteří od roku 2012 mohou realizovat výrobu biovína, a to jednak díky skončenému přechodnému období a dále pak s ohledem na přijetí nového nařízení a pravidel pro zpracování biovína.
- **Celkový obrat výrobců biopotravin v roce 2013 dosáhl 1,735 mld. Kč**, což představuje nárůst o 17,7 % proti obratu 1,474 mld. Kč v roce 2012. V tomto obratu je však zahrnut i celkový obrat „mix“ subjektů, které kromě vlastní výroby biopotravin distribuují i výrobky jiných dodavatelů³. *(Jinými slovy obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil cca 971 mil. Kč. Zbývajících 763 mil. Kč tvoří prodej cizích výrobků a jedná se spíše o distributorskou činnost).*
- Z pohledu obratu dosáhla v roce 2013 **největší objem výroby opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (31 %; zejména podkategorie „Káva a čaj“)**, následovaná kategoriemi „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky (17,2 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (14 %).
- **Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 660 mil. Kč, což je nárůst oproti roku 2012. Vývoz směřuje z ČR převážně do zemí EU (95 %)**, přičemž největší objem biopotravin (200 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR a dále pak do Rakouska (167 mil. Kč) a Německa (146 mil. Kč). Přitom však většina výrobců biopotravin (85 %) uplatnila své výrobky výhradně či v převážné většině na českém trhu.
- **Biopotraviny byly výrobci prodávány na českém trhu nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (41 %)**, dále obchodů zdravé výživy (22 %) a také velkoobchodů (10 %). Z 15 na 20 % vzrostl podíl ostatních distribučních cest zahrnujících přímý prodej, prodej přes lékárny či drogerie a gastronomii. Nárůst byl způsoben zejména zvýšením podílu přímého prodeje z 12 na 14 %.

³ Obrat „mix“ subjektů za distribuci biopotravin jiných dodavatelů byl odhadnut na cca 251 mil. Kč a náleží správněji k obratu distributorů.

Distribuce biopotravin:

- **Na konci roku 2013 bylo v ČR registrováno celkem 305 distributorů biopotravin**, resp. 332 provozoven, což představuje meziroční nárůst o 16 %, což je významný pokles ve srovnání s 31% nárůstem v roce 2012. Navíc na trhu působí velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (obchodní řetězce, obchody zdravé výživy aj.), které nemají od roku 2006 povinnost se registrovat. Růst počtu distributorů pokračoval i během roku 2014, avšak již v menším tempu (nárůst o cca 10 %), kdy ke konci roku bylo registrováno celkem 337 subjektů a 367 provozoven.
- **Celkový obrat registrovaných distributorů v roce 2013 dosáhl ve velkoobchodních cenách 453 mil. Kč** (386 mil. Kč v roce 2012). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů⁴ (odhadem cca 251 mil. Kč).
- **Hlavní distribuovanou kategorií biopotravin je trvale kategorie „Ostatní zpracované potraviny“** (47% podíl na celkovém obratu distribuce; z toho 81 % tvoří prodej dětských výživ, a to díky dominantnímu postavení společnosti Hipp Czech s. r. o., která je absolutně největší firmou na českém biotruhu⁵. Následuje kategorie „Ovoce a zelenina“ (52 %).
- **Distributoři dovezli ze zahraničí v roce 2013 biopotraviny za zhruba 335 mil. Kč** (tj. 74 % jejich celkového obratu prodeje), z toho bylo přibližně 70 % uplatněno na českém trhu; zboží za zbylých 144 mil. Kč bylo dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci. Objem jejich dovozu činil odhadem 484 mil. Kč.
- **Největším odbytištěm mezi distributory je přirozeně český trh**. Celkem na českém trhu skončilo 70 % objemu distribuovaných biopotravin v celkovém objemu 319 mil. Kč (v roce 2012 šlo o 70 % a 272 mil. Kč). Export biopotravin směřuje v největším objemu do Německa a dále Polska a Rakouska.
- K prodeji biopotravin na českém trhu distributoři **nejčastěji využívali maloobchodní řetězce (42 %)**, lékárny (18 %) a drogistické řetězce (13 %).

⁴ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobků. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Country Life s.r.o. a PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.).

⁵ Měřeno obratem z prodeje biopotravin.

3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2013

Tato kapitola shrnuje získané údaje od výrobců a distributorů a doplňuje tato data expertními odhady za chybějících subjekty, resp. části trhu a tím se snaží odhadnout celkovou velikost trhu s biopotravinami v ČR v roce 2013.

3.1 Velikost trhu s biopotravinami

Po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005–2008 došlo v letech 2009 a 2010 ke stagnaci obrátu okolo 1,6 mld. Kč. V roce 2011 se nárůst spotřeby biopotravin opět nastartoval a došlo k jeho oživení, které pokračovalo i v letech 2012 a 2013, kdy trh biopotravin v ČR (tj. domácí spotřeba) vzrostl meziročně o dalších 9,5 % na téměř 2 mld. Kč. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů však stále zůstává pod 1% hranicí a průměrná roční spotřeba na obyvatele nepřesahuje 200 Kč (Tab. 2)

Celkový obrát s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2013 přibližně 2,7 mld. Kč. Objem exportovaných biopotravin také opět vzrostl a dosáhl objemu 774 mil. Kč (28,5 % obrátu), což představuje nárůst cca o 24 % v porovnání s rokem 2012, ve kterém objem exportovaných biopotravin činil 625 mil. Kč. Vývoz je realizován samotnými výrobci (62% podíl), výrobci, kteří jsou současně distributory (24% podíl) i čistými distributory (17% podíl), přičemž obě skupiny distributorů realizují tzv. reexport, jehož výše v roce 2013 činila 116 mil. Kč (tj. 18 % importovaných biopotravin bylo dále vyvezeno mimo ČR). Ve srovnání s rokem 2012 (133 mil. Kč a 21 %) se jedná o pokles objemu reexportu. V roce 2012 naopak došlo k dvojnásobnému navýšení reexportu oproti roku 2011 (70 mil. Kč a 12 %).

Po odpočtu exportu spotřeba biopotravin v České republice dosáhla 1,944 mld. Kč a vzrostla o výše zmíněných 9,5 %. Z toho obrát v maloobchodě činil 1 745 mil. Kč, ve veřejném stravování okolo 28 mil. Kč a téměř 172 mil. Kč dosáhl obrát přímého prodeje (jedná se o přímý prodej z farem). Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů je 0,71 % a průměrná roční spotřeba vzrostla na 185 Kč na obyvatele.

Tab. 2 Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2005–2013

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkový obrat s biopotravinami včetně vývozu (mld. Kč)	x	0,84	1,39	1,95	1,98	2,10	2,24	2,40	2,72
Vývoz (mld. Kč)	x	0,08	0,10	0,15	0,37	0,51	0,57	0,62	0,77
Spotřeba biopotravin v ČR (mld. Kč)	0,51	0,76	1,29	1,80	1,61	1,60	1,67	1,78	1,95
Meziroční změna obratu biopotravin (%)	16	49	70	40	-10	-1	4,6	6,7	9,5
Podíl na celkové spotřebě potravin a nápojů (%)	0,18	0,35	0,55	0,75	0,65	0,63	0,65	0,66	0,71
Spotřeba na obyvatele a rok (Kč)	50	74	126	176	154	151	158	169	185
Podíl dovozu na obratu biopotravin (%)	54	56	62	57	n. d.	46	46/60*	46/60*	57
Podíl řetězců na obratu biopotravin (%)	57	67	68	74	68	67	64	64	64

* Dovoz biopotravin distributory činil 46 %, po zahrnutí dovozu realizovaného tzv. „mix“ subjekty vzrostl podíl dovozu na 60 %. Pokud by byl zahrnut i dovoz biopotravin k dalšímu zpracování, podíl ještě vzroste.

Zdroj: Green marketing pro roky 2005–2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009–2013

3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce

Podíl biopotravin z dovozu na celkovém domácím maloobchodním obratu nelze jednoznačně stanovit z důvodu nedostupnosti dat. Samotná definice domácí produkce není navíc zcela jednoznačná. Za domácí „českou“ bioprodukcí lze považovat pouze tu vyrobenou čistě z domácích surovin (tj. dle definice nařízení EU, které umožňuje označit biopotravinu jako „produkcí ČR“ jen pokud všechny (min. 98 %) složky zemědělského původu využitě při výrobě biopotraviny pocházejí z ČR). Druhým extrémem je situace, kdy za domácí bioprodukcí je považována ta produkce, u které je poslední krok zpracování (tedy včetně přebalení do spotřebitelského balení) proveden na území ČR, tzv. vyrobeno v ČR.

Objem dovozu finálních biopotravin realizovaný distributory a samotnými maloobchodními řetězci (tj. bez zahrnutí dovozu bioproduktů a biopotravin určených k dalšímu zpracování), který byl prodán na českém trhu (tj. nebyl dále reexportován), je odhadován v roce 2013 na 800 mil. Kč, což představuje 46% podíl na maloobchodním obratu v ČR a stejný podíl platil i v předchozích třech letech. Po započtení objemu dovozu, který realizují tzv. „mix“ subjekty⁶ a které do ČR dovezly finální biopotraviny za dalších zhruba 194 mil. Kč, vzroste podíl dovozových biopotravin na českém trhu na 57 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány (tj. dovoz biosurovin a bio polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

⁶ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků.

3.3 Poptávka po biopotravinách

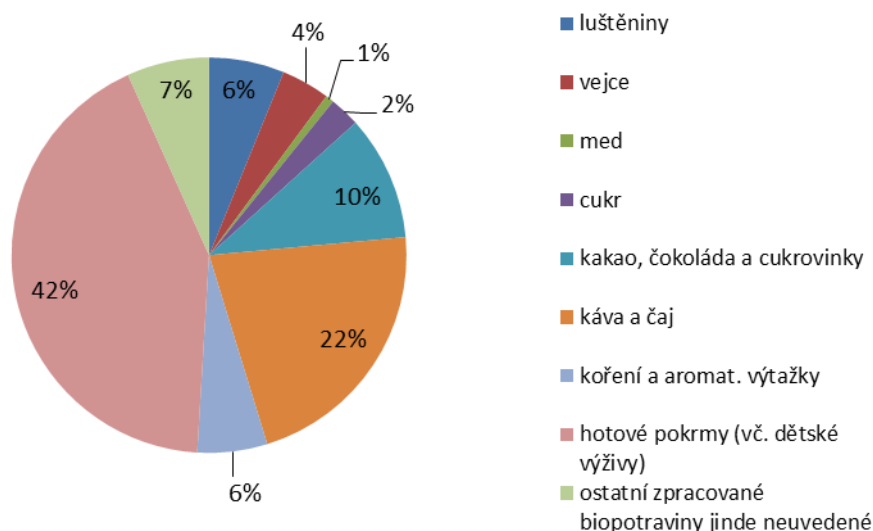
Struktura hlavních kategorií biopotravin je dlouhodobě stabilní (viz Tab. 3). Stejně jako v předchozích letech byl největší zájem o „Ostatní zpracované potraviny“. V roce 2013 tvořily 33% podíl na maloobchodním obratu biopotravin, přičemž téměř třetinu (30 %) představují hotové pokrmy typu dětských výživ. Druhou příčku si udržuje kategorie „Mléko a mléčné výrobky“ (18,2 %), následovaná kategorií „Ovoce a zelenina“ (16,1 %), která od roku 2009 zahrnuje také ovocné a zeleninové šťávy. Podrobnější členění kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ je znázorněno v Grafu 1.

Tab. 3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005–2013

Hlavní kategorie potravin	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	podíl kategorie potravin (%)								
Maso a masné výrobky	12,0	7,1	6,2	5,4	9,5	8,6	8,5	8,1	6,9
Ovoce a zelenina ¹⁾	3,5	3,0	5,4	6,2	10,8	10,8	13,6	13,7	16,1
Oleje a tuky	x	x	x	x	1,8	1,9	1,9	2,1	2,1
Mléko a mléčné výrobky	20,0	15,2	20,9	22,2	21,1	24,8	19,6	20,0	18,2
Mlýnské a škrobárenské výrobky	5,5	7,1	6,0	5,9	6,3	8,4	9,7	10,4	11,7
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	4,0	3,0	1,6	3,8	9,4	8,2	9,4	9,5	9,2
Ostatní zpracované potraviny	43,0	49,5	49,3	45,9	35,9	32,8	35,3	34,3	33,0
Nápoje ¹⁾	12,0	15,2	10,6	10,6	5,2	4,5	2,0	1,9	2,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Do roku 2008 jsou ovocné/zeleninové džusy a šťávy zahrnovány do kategorie Nápojů, od roku 2009 jsou dle klasifikace CPA součástí kategorie Ovoce a zelenina.

Zdroj: Green marketing pro roky 2005–2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009–2013

Graf 1 Podíl podkategorií potravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2013

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2014

3.4 Způsob distribuce biopotravin

Biopotraviny jsou v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích (63,9 %, tj. za 1,24 mld. Kč), na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (16,6 %). Téměř 5 % biopotravin se nakoupilo v lékárnách. Podíl přímého prodeje jak ze dvora, tak i od výrobců a distributorů zaznamenal nárůst na téměř 9 % (oproti 5,9 % v roce 2012). Prodej přes drogistické řetězce (zejména dm drogerie markt s. r. o.) setrval na úrovni okolo 3 %. Malé objemy biopotravin se prodají v nezávislých drobných prodejnách potravin (1,6 %) a i přes opětovné zvýšení zůstává na nejnižší úrovni uplatnění bioproduktů přes gastronomická zařízení a provozovny veřejného stravování (Tab. 4).

Tab. 4 Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005–2013

Odbytové místo v ČR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013
	podíl odbytového místa v ČR (%)									(mld. Kč)
Supermarkety/hypermarkety	57	67	67,5	74	65,7	67,2	64,4	64,4	63,9	1 241
Drogerie ¹⁾	x	x	x	x	3,5	3,2	3,4	3,2	3,1	60
Prodejny zdravé výživy a biopotravin	37	28	22,5	18	17,7	19,4	19,8	19,0	16,6	322
Nezávislé prodejny potravin	2	3	2,5	2	2,4	1,2	1,4	1,4	1,6	32
Farmy a ostatní přímý prodej	4	2	2	1,4	3,9	3,5	5,2	5,9	8,9	172
Lékárny	x	x	5	4	6	4,7	5,2	4,8	4,5	88
Gastronomie	x	x	0,5	0,6	0,8	0,8	0,6	1,1	1,4	28
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1,95

¹⁾ Drogistické řetězce (drogerie) jsou do roku 2008 součástí kategorie "Supermarkety/hypermarkety".

Zdroj: Green marketing pro roky 2005–2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009–2013

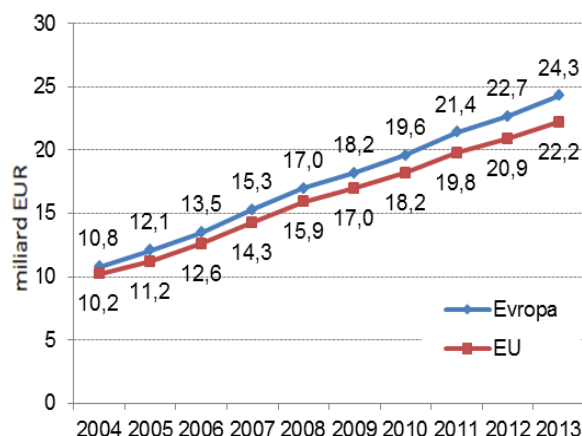
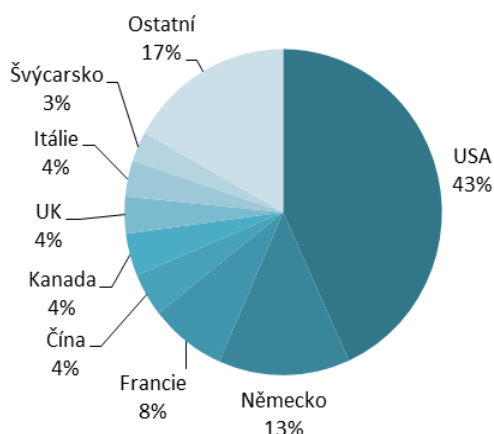
V roce 2013 byla více jak čtvrtina biopotravin vyvezena mimo trh ČR a export činil 774 mil. Kč. Mezi největší exportéry patřily, stejně jako v předchozích dvou letech, firmy RACIO, s. r. o., Sonnentor s. r. o. a Lifefood Czech Republic s. r. o.

3.5 Mezinárodní srovnání⁷

Celosvětový trh s biopotravinami včetně nápojů dosáhl dle agentury Organic Monitor ke konci roku 2013 obratu zhruba 72 mld. USD (tj. 56 mld. EUR) a zaznamenal oživení v podobě 13% meziročního nárůstu. Oproti roku 1999 (15,2 mld. USD) vzrostl trh téměř pětinasobně. Růst v podobném tempu je očekáván i v dalších letech.

Nejvíce biopotravin se spotřebuje na dvou kontinentech: v Severní Americe (26,7 mil. EUR) a Evropě (24,3 mil. EUR), což představuje 90 % celosvětového trhu biopotravin. Z pohledu zemí je největší trh biopotravin v USA (24,3 mil. EUR), následuje Německo (7,6 mld. EUR), Francie (4,4 mld. EUR) a nově Čína (2,4 mld. EUR), která poprvé v roce 2013 zpřístupnila tržní data (viz Graf 2).

⁷ Zdroj: Willer, Helga and Julia Lernoud (Eds.), (2014) The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2014. FiBL-IFOAM Report. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, and International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM), Bonn

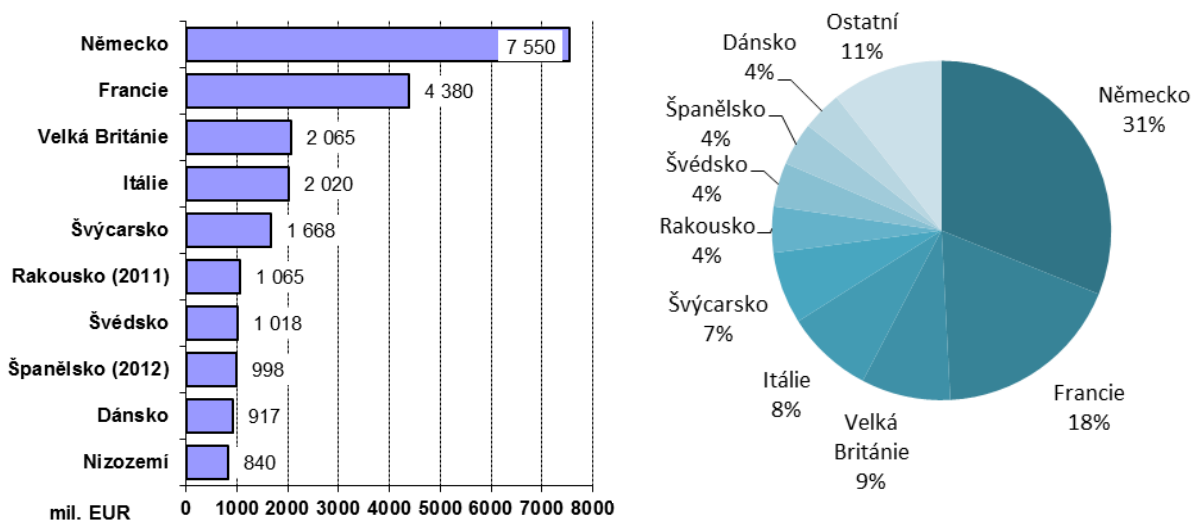

Graf 2 Svět: rozdělení trhu biopotravin dle zemí, 2013 Graf 3 Evropa: Vývoj trhu biopotravin

Zdroj: FiBL-AMI Surveys 2006-2012, OrganicDataNetwork 2013-2015

V rámci Evropy pokračoval trh biopotravin během roku 2013 také v dalším růstu. Prodej biopotravin dosáhl v Evropě obrátu 24,3 mld. EUR (22,2 mld. EUR pro země EU) a meziročně vzrostl o 7 %. Trh v některých zemích spíše stagnoval (Španělsko, Velká Británie, Dánsko, Řecko), v jiných naopak významně rostl jako např. v Lucembursku a Švédsku (+12%), dále Švýcarsku (+10%) a Francii (+9%), viz Graf 3.

Největší trh biopotravin má tradičně Německo a představuje téměř třetinu celkového evropského obrátu za biopotraviny (7,6 mld. EUR, Graf 4). Dalšími zeměmi s rozvinutým trhem biopotravin jsou Francie, Velká Británie a Itálie, které spolu s Německem tvoří dvě třetiny celkového obrátu v Evropě. Z nových členských zemí EU má největší trh biopotravin Polsko (120 mil. EUR), Rumunsko (80 mil. EUR) a od roku 2013 i nově začleněné Chorvatsko (104 mil. Eur). Pro srovnání obrát za biopotraviny v ČR dosáhl v roce 2013 cca 77 mil. EUR.

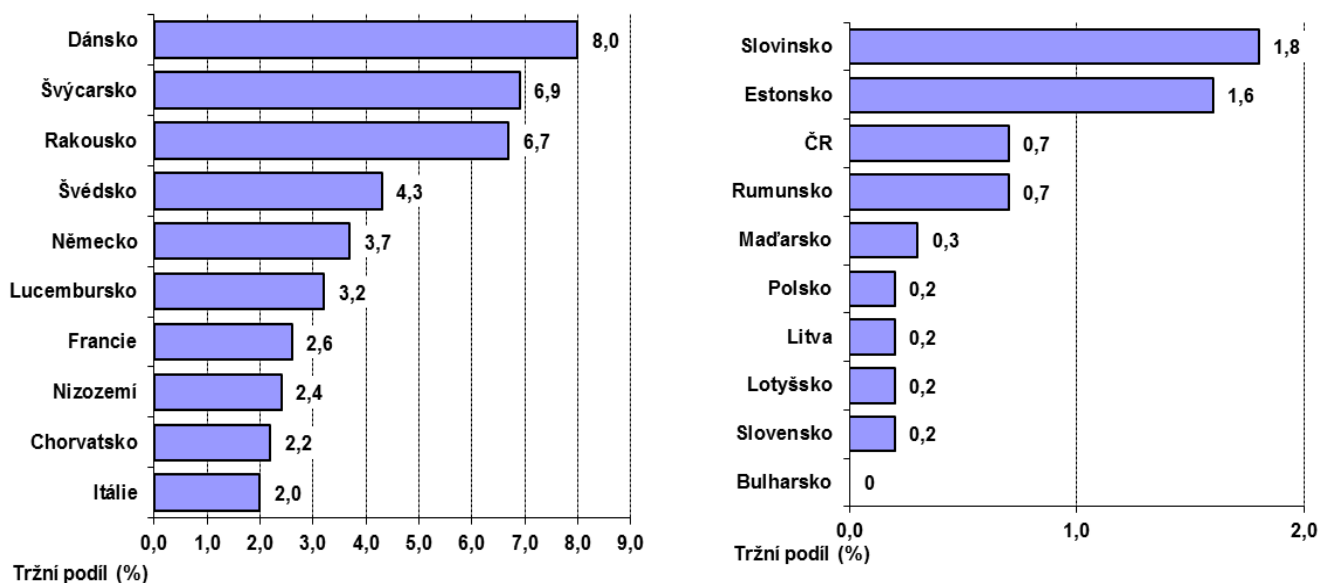

Graf 4 Evropa: 10 zemí s největším trhem biopotravin (mil. EUR) a jejich % zastoupení, 2013

Zdroj: FiBL-AMI-OrganicDataNetwork survey 2015

Jiné pořadí zemí dostaneme, pokud srovnáme podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů. Stejně jako v minulých letech si nejvyšší podíl drží Dánsko (8,0 %), následované Švýcarskem (6,9 %) a Rakouskem (6,7 %), které si v roce 2013 pouze vyměnily pořadí (viz Graf 5). Z nových členských zemí dosahuje nejvyšší podíl Chorvatsko (2,2 %) a každoročně roste podíl i ve Slovinsku (1,8 %)⁸. V rámci celé Evropy tvoří podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů jen okolo 1 %. Současně platí, že za nákupem biopotravin stojí malá skupina spotřebitelů, proto je snahou nejen rozšiřovat bioprodukcí, ale zejména rozšiřovat spotřebitelskou poptávku po biopotravinách.

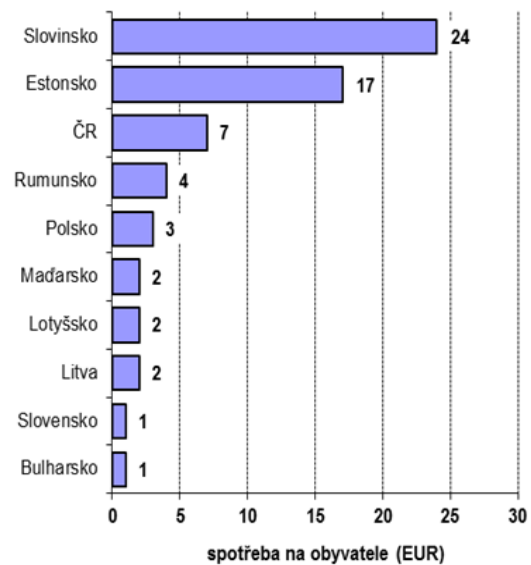
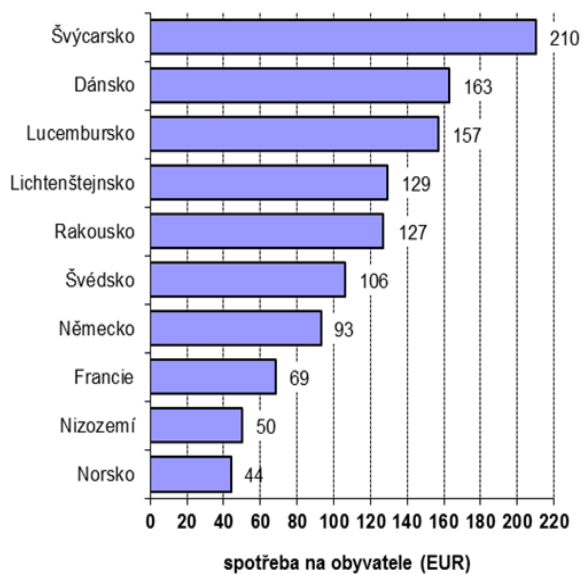

Graf 5 Evropa: 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů a srovnání se zeměmi SVE, 2013

Zdroj: *OrganicDataNetwork-FiBL-AMI-survey 2015*

Nejvyšší roční spotřebu biopotravin na obyvatele mělo v roce 2013 stejně jako v předchozích letech Švýcarsko (210 EUR), následovalo Dánsko (163) a Lucembursko (157). Přičemž právě Švýcarsko a Lucembursko zaznamenalo nejvyšší nárůst tohoto ukazatele ve srovnání s rokem 2009 (o 78 EUR, resp. 54 EUR). Naopak spotřebitelé z jižní, střední a východní Evropy za biopotraviny utrací nejméně. Průměrná roční spotřeba na obyvatele v ČR v roce 2013 stagnovala opět okolo 7,11 EUR, což však v národní měně představuje 185 Kč, a meziroční nárůst 9,4 %. Spotřebu nad 10 EUR ze zemí SVE dosahuje pouze Estonsko a Slovinsko (viz Graf 6). Obě tyto země zaznamenaly významný rozvoj trhu biopotravin a zvýšily spotřebu o 8, resp. 7 EUR od roku 2009 (tj. nárůst o 89 % v případě Estonska a 41 % v případě Slovinska). Stále však platí, že trh biopotravin ve střední a východní Evropě je roztržštěný a podobně jako v jižní Evropě jsou ve značné míře dováženy hotové biopotraviny ze západní Evropy.

⁸ Pro srovnání podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů v ČR v roce 2013 činil 0,71%.

Graf 6 Evropa: Přehled 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR) a srovnání se zeměmi SVE, 2013

Zdroj: *OrganicDataNetwork-FiBL-AMI-survey 2015*

4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2013

4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin

Jako výrobce biopotravin bylo ke konci roku 2012 registrováno 448 subjektů (resp. 495 výrobních míst). Nárůst jejich počtu o 6,2 % proti 422 výrobcům v roce 2011 představoval mírné zvýšení ve srovnání s 4,5% nárůstem během roku 2011 (viz Tab. 5). Růst počtu výrobců byl však výrazně nižší než v předchozích letech (14 % v roce 2009 a 82 % v roce 2008). Výrazný pokles počtu provozoven u výrobců biopotravin (o 151 míst) v roce 2012 byl způsoben zejména omezením činnosti společnosti BILLA, s. r. o., která snížila počet registrovaných provozoven ze 197 na 20.

V průběhu roku 2013 počet výrobců biopotravin opět mírně stoupl, a to o 4,9 %. Registrováno bylo 471 výrobců biopotravin, respektive 500 výrobních provozoven. V průběhu roku 2013 ukončila společnost BILLA, spol. s r.o. zcela dopékání biopečiva ve svých provozovnách a zůstává registrována již jen jako distributor biopotravin. Počty a podíly ukončených a nových výrobců udává Tab. 6.

Tab. 5 Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2008 – 2014

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet výrobců – celkem vč. provozoven	429	497	618	646	495	500	534
Počet výrobců – jen subjekty	345	395	404	422	448	471	510
Meziroční změna - celkem (%)	69,6	15,9	24,3	4,5	-23,4	0,8	7,0
Meziroční změna – jen subjekty (%)	81,6	14,5	2,3	4,5	6,2	4,9	6,8

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Tab. 6 Počet ukončených a nových registrací výrobců biopotravin, 2008 – 2013

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet výrobců – pouze subjekty	345	395	404	422	448	471
Počet (% podíl) skončených výrobců	14 (7,4)	26 (7,5)	56 (14,2)	55 (13,6)	43 (10,2)	37 (8,3)
Počet (% podíl) nových výrobců	169 (49,0)	76 (19,2)	65 (16,1)	73 (17,3)	69 (15,4)	28 (6,3)

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

K nejčastěji zpracovávaným bioproduktům stále patří zpracování masa a výroba masných výrobků, která také zaznamenala největší nárůst počtu výrobců, čímž si tato kategorie stále drží své prvenství v počtu registrovaných výrobců biopotravin. Velký skok nastal i v počtu registrovaných výrobců vín, jichž v roce 2013 působilo na českém trhu 83. Tento nárůst nastal jednak díky skončenému přechodnému období a dále pak s ohledem na přijetí EU nařízení⁹ a pravidel pro zpracování biovína. I přes nárůst počtu zpracovatelů kávy a čaje poklesl celkový počet výrobců ostatních biopotravin, kde činnost ukončili výrobci napříč podkategoriemi. Zbývající kategorie se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 téměř nezměnily a zaznamenaly změny v jednotkách výrobců (Tab. 7).

⁹ Dne 8. března 2012 vyšlo nařízení Komise (EU) 203/2012, kterým se po několikaletém úsilí podařilo stanovit pravidla pro zpracování ekologicky vypěstovaných hroznů na biovíno.

Tab. 7 Výrobci biopotravin dle druhu ekonomické aktivity, 2009–2013

Kód	Ekonomická aktivita (dle NACE)	Počet výrobců biopotravin ¹⁾			
		2010	2011	2012	2013
10.1	Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	65 (70)	70 (77)	69 (76)	80 (87)
10.11	Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího	39 (41)	49 (54)	57 (62)	69 (74)
10.12	Zpracování a konzervování drůbežího masa	4 (6)	5 (7)	2 (4)	2 (3)
10.13	Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa	22 (23)	16	10	9 (10)
10.2	Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů	0	0	1	1
10.3	Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny	44 (46)	50 (51)	66	68
10.31	Zpracování a konzervování brambor	3 (4)	3 (4)	4	4
10.32	Výroba ovocných a zeleninových šťáv	7	8	15	14
10.39	Ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny	34 (35)	39	47	50
10.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	4	6	9	11
10.5	Výroba mléčných výrobků	45 (239)	51 (248)	58 (79)	56 (58)
10.6	Výroba mlýnských a škrobářských výrobků	16 (17)	20 (21)	22 (23)	24 (25)
10.7	Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků	42 (45)	43 (48)	37 (43)	38 (45)
10.71	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	27	28 (31)	22 (26)	21 (26)
10.72	Výroba sucharů a sušenek; trvanlivých cukrářských výrobků	12 (14)	12 (13)	13 (15)	15 (17)
10.73	Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků	3 (4)	3 (4)	2	2
10.8	Výroba ostatních potravinářských výrobků	94 (102)	91 (98)	95 (101)	87 (94)
10.81	Výroba cukru	3 (4)	3 (4)	3 (4)	3 (4)
10.82	Výroba kaka, čokolády a cukrovinek	6	5	3	3
10.83	Zpracování čaje a kávy	20 (24)	20 (24)	22 (26)	26 (30)
10.84	Výroba koření a aromatických výtažků	9	12	16	10
10.85	Výroba hotových pokrmů	13	8	8	6
10.86	Výroba homogen. potrav. přípravků a dietních potravin	2	3	2	1
10.89	Výroba ostatních potravinářských výrobků j. n.	41 (44)	40 (42)	41 (42)	38 (40)
10.9	Výroba průmyslových krmiv	1	0	0	38
11.0	Výroba nápojů	93 (94)	89 (90)	88 (89)	99
11.01	Destilace, rektifikace a míchání lihovin	3	2	2	1
11.02	Výroba vína z vinných hroznů	80	77	75	83
11.03	Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín	0	0	1	1
11.04	Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů	2	2	2	1
11.05	Výroba piva	1	4	5	6
11.06	Výroba sladu	1	1	1	1
11.07	Výroba nealko. nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod	6 (7)	3 (4)	2 (3)	6
21.20	Farmaceutické přípravky	0	2 (7)	3 (8)	5 (10)
	Celkem	404 (618)	422 (646)	448 (495)	471 (500)

¹⁾ Údaj v závorce odpovídá počtu všech provozoven.

Pozn.: Údaje v tabulce byly revidovány, a to v důsledku zpřesnění metodiky třídění provozoven. Do celkového přehledu nejsou v tabulce zahrnuty 2 subjekty s balicí činností (kód 82.92).

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); REP, zpracoval: ÚZEI

4.2 Výroba biopotravin

V rámci dotazníku bylo snahou odpovědět zejména na následující otázky:

- Kolik je aktivních zpracovatelů/výrobců biopotravin?
- Jaký podíl tvoří suroviny z dovozu?
- Jaká je celková kapacita výroby biopotravin v ČR (celkový obrat a obrat hlavních kategorií biopotravin)?
- Jaké distribuční kanály jsou výrobci využívány pro prodej biopotravin?

Ze získaných údajů vyplývá, že z celkového počtu 471 subjektů registrovaných jako „výrobce biopotravin“ ke konci roku 2013, jich zhruba 35 % (tj. 162 subjektů; 40 % v roce 2012) svou činnost ve skutečnosti vůbec neprovozovalo a to zejména z následujících důvodů:

- běžící možné až dvouleté přechodné období po registraci¹⁰
- nezájem spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny, příp. jen příležitostná výroba malého množství v sezóně či na konkrétní objednávku.

Řada společností také uvedla, že biopotraviny již nevyrábí, nejčastěji proto, že na trhu nenašla dostatečnou poptávku a svoji registraci po skončení platnosti certifikátu již nebude u MZe obnovovat.

4.2.1 Rozsah výroby biopotravin

Celkový obrat výroby biopotravin v roce 2013, dle údajů poskytnutých výrobci¹¹, činil 1 735 mil. Kč, což představuje nárůst o 17,7 % proti obratu 1 474 mil. Kč v roce 2012 (Tab. 8). V tomto obratu jsou zahrnuty také obraty společností, které pouze nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení, jelikož i tato činnost je považována za výrobu biopotravin¹². Dále je však také zahrnut celkový obrat „mix“ subjektů realizujících jak vlastní výrobu biopotravin, tak současně distribuci výrobků jiných dodavatelů. Vzhledem k tomu, že byl doplněn v dotazníku dotaz na rozsah prodeje vlastních a cizích výrobků u těchto subjektů, lze konstatovat, že stejně jako v roce 2012 představoval prodej výrobků jiných dodavatelů 44 % jejich obratu (tj. 763 mil. Kč). Jinými slovy obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil cca 971 mil. Kč a zbývajících 763 mil. Kč tvoří prodej cizích výrobků a jedná se spíše o distributorskou činnost.

Nejčastější kategorií výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny zůstala stejně jako v letech 2011 a 2012 kategorie 100 až 500 tis. Kč následovaná kategoriemi s obratem do 1 a do 2 mil. Kč. I přes mírný pokles je stále početná kategorie do 100 tis. Kč zahrnující především faremní výrobce.

Přes dvě třetiny výrobců (68 %) uvedlo, že v roce 2013 za biopotraviny utržily méně než 2 mil. Kč a jejich podíl na celkovém obratu dosáhl pouhých 4,8 %. Naopak 18 firem s největším obratem za biopotraviny (nad 20 mil. Kč) realizuje téměř tři čtvrtiny celkové výroby biopotravin (74,4 %). Obdobná situace platila i pro předchozí roky 2012 a 2011. Shodné zůstávají také čtyři firmy s obratem

¹⁰ Dle Zákona o EZ se může výrobce biopotravin nejprve zaregistrovat a pak má až 24 měsíců na to, aby získal alespoň 1 osvědčení na biopotravinu.

¹¹ Po doplnění odhadů dle dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu se jedná o obrat 237 výrobců biopotravin.

¹² tj. včetně dovozu ovoce a zeleniny a jejího balení, dovozu zahraničního zboží a značení českým logem aj.

nad 100 mil. Kč (PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., Country Life s.r.o., Sonnentor s.r.o. a RACIO, s.r.o.), ke kterým přibyla společnost Olma, a. s. Tyto společnosti se v roce 2013 podílely na celkovém obratu výrobců 45,3 % (38,6 % v roce 2012).

Tab. 8 Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotravinu, 2013

Kategorie dle obratu za biopotravinu	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2012 (počet)	2013		2012 (tis. Kč)	2013	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis.	38	29	12,2	2 956	1 233	0,1
< 100 tis. až 500 tis.	55	66	27,8	18 171	15 858	0,9
< 500 tis. až 1 mil.	24	34	14,3	20 590	21 382	1,2
< 1 mil. až 2 mil.	18	33	13,9	27 284	44 393	2,6
< 2 mil. až 5 mil.	28	28	11,8	98 856	90 067	5,2
< 5 mil. až 10 mil.	14	19	8,0	112 590	124 918	7,2
< 10 mil. až 20 mil.	8	10	4,2	120 589	145 659	8,4
< 20 mil. až 50 mil.	6	9	3,8	209 779	249 090	14,4
< 50 mil. až 75 mil.	2	3	1,3	112 200	169 950	9,8
< 75 mil. až 100 mil.	2	1	0,4	182 000	86 100	5,0
nad 100 mil.	4	5	2,1	568 489	785 974	45,3
Celkem	199	237	100,0	1 473 507	1 734 624	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Patnáct největších výrobců v roce 2013 dle velikosti obratu realizovaného pouze na českém trhu zůstává podobný jako v předchozích letech (Tab. 9). Nově se do seznamu dostala společnost Biofarma DoRa, s. r. o., která nahradila Ponnath ŘEZNIČTÍ MISTŘI, s. r. o. Je třeba zdůraznit, že u výrobců je započten jen obrat realizovaný v ČR, tedy bez exportu a u „mix“ subjektů (tj. výrobce i distributor současně tj. např. PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., Country Life s.r.o.) je započítán do obratu pouze prodej vlastních výrobků a nikoli distribuovaných výrobků jiných dodavatelů.

Tab. 9 Přehled 15 největších výrobců biopotravin dle obratu na českém trhu, 2013

Pořadí			Název společnosti ¹⁾	Obor výroby
2013	2012	2011		
1.	2.	2.	PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.	Obilniny, těstoviny, polotovary, mlýnské výrobky
2.	3.	4.	COUNTRY LIFE, s. r. o	Obilniny, těstoviny, pečivo
3.	1.	1.	OLMA, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
4.	4.	3.	Biopark, s. r. o.	Hovězí maso, kuřecí maso
5.	5.	5.	Ing. Jan Štěřba	Ovoce a zelenina
6.	7.	8.	POLABSKÉ MLÉKÁRNY, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
7.	10.	10.	Sonnentor, s. r. o.	Čaje, koření
8.	6.	6.	Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o.	Mléko a mléčné výrobky
9.	8.	7.	ČEROZFRUCHT, s. r. o.	Ovoce a zelenina
10.	9.	11.	Lifefood Czech Republic, s. r. o.	Výrobky zdravé výživy (suchary, sušené ovoce, ořechy)
11.	11.	12.	Jan Zeman - Biopekárna Zemanka	Trvanlivé pečivo (sušenky)
12.	x	x	Biofarma DoRa, s.r.o.	Mléko a mléčné výrobky
13.	12.	13.	MEDIATE, s. r. o.	Bylinné čaje
14.	15.	14.	Sklenář Josef	Vepřové maso a masné výrobky, výrobky z brambor
15.	13.	9.	RACIO, s. r. o.	Trvanlivé pečivo (cereální chlebičky)

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012, 2013 a 2014

Největší počet podniků (61, což odpovídá 25,7 %) je nově zařazen v kategorii podniků, u kterých prodej biopotravin představuje jejich veškerý obrat za prodej potravin. Jedná se zejména o faremní zpracovatele. Následují kategorie, které si držely prvenství v minulých letech a to kategorie do 1 % a od 1 do 10 %. Ačkoli tyto dvě kategorie představují 42 % výrobců biopotravin, jejich podíl dosahuje cca 27 % na celkovém obratu výroby v ČR.

Největšího podílu na celkovém obratu výrobců (39,9 %) dosahují firmy, u nichž se prodej biopotravin podílí na jejich celkovém obratu mezi 75 až 99 % (Tab. 10). Druhý nejvyšší podíl má již od roku 2010 kategorie mezi 1 až 10 % (tj. 22 %). Oproti roku 2012 posílila kategorie podniků s podílem biopotravin mezi 30 až 50 % na úkor kategorií 10 až 30 % a 50 až 75 %.

Tab. 10 Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotravin na jejich celkovém obratu, 2013

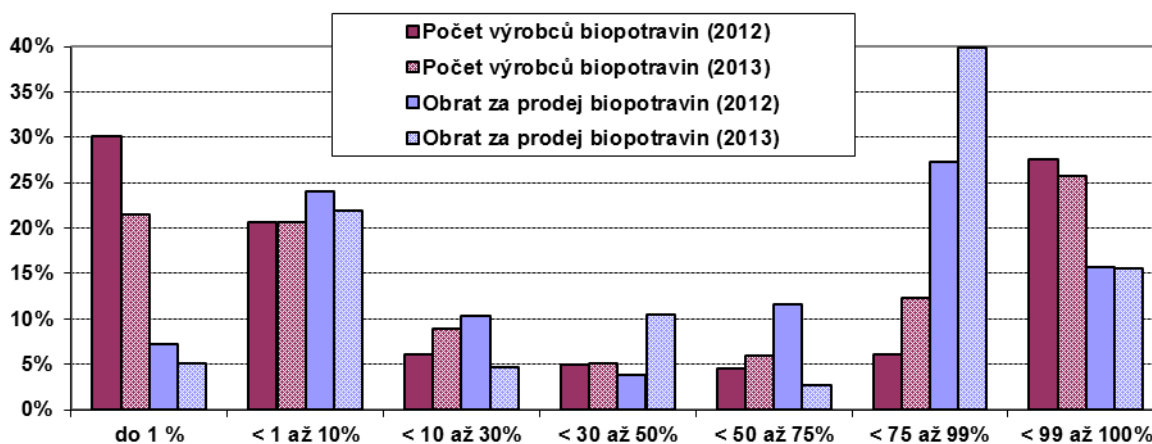
Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obratu	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2012 (počet)	2013		2012 (tis. Kč)	2013	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	60	51	21,5	107 054	87 539	5,0
< 1 až 10 %	41	49	20,7	353 723	379 563	21,9
< 10 až 30 %	12	21	8,9	152 368	80 463	4,6
< 30 až 50 %	10	12	5,1	56 341	180 342	10,4
< 50 až 75 %	9	14	5,9	171 209	45 526	2,6
< 75 až 99 %	12	29	12,2	401 480	692 023	39,9
< 99 až 100 %	55	61	25,7	231 332	269 166	15,5
Celkem	199	237	100,0	1 473 507	1 734 624	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Následující graf ukazuje procentní rozdělení výrobců biopotravin a obratu z prodaných biopotravin podle toho, kolika procenty se biopotravin podílí na celkovém obratu firmy. Do výroby

biopotravin se postupně pouští nejen „bio specialisté“¹³, ale také střední a velké potravinářské firmy. Z průzkumu ÚZEI mezi výrobci totiž vyplývá, že u 38 % aktivních výrobců se podíl biopotravin podílí na jejich celkovém obratu méně než 5 %. Naopak stabilně roste počet výrobců, u nichž podíl za prodej biopotravin činí více jak 90 % jejich obratu (32 % v roce 2013 proti 15 % v roce 2009). Nárůst počtu „bio specialistů“ ukazuje také grafické meziroční srovnání (Graf 7).

Graf 7 Struktura výrobců biopotravin a obratu za biopotraviny dle podílu na celkovém obratu, 2012 a 2013

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

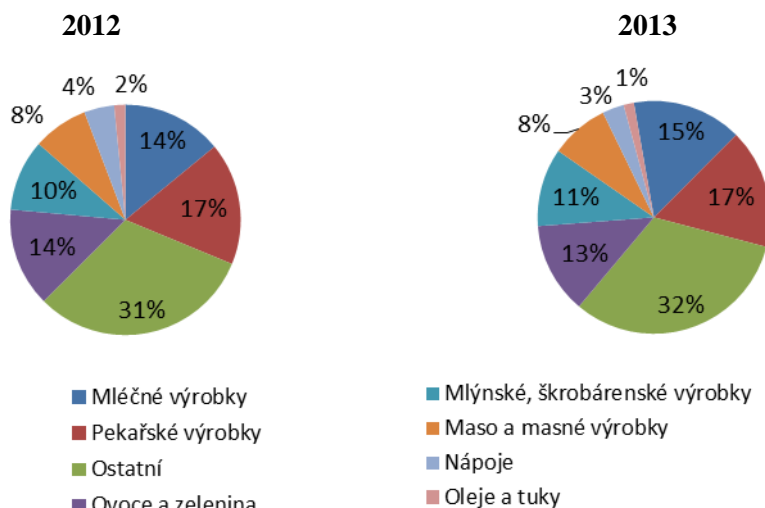
4.2.2 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby

Kromě informace o celkovém obratu za biopotraviny byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií potravin na tomto objemu výroby. Použito bylo zjednodušené třídění vycházející z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č. 1.

Dle zjištěných údajů největší podíl z celkového obratu, kterého dosáhli všichni výrobci dohromady v roce 2013, zaujímala opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“¹⁴ (31 %, a to zejména podkategorie „Káva a čaj“ s 55% podílem). U této kategorie dochází ke stabilnímu posilování jejího dominantního postavení. Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (17,2 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (14 %). Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem výroby dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 543 mil. Kč; 472 mil. Kč v 2012), následované kategorií „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (cca 299 mil. Kč; 245 mil. Kč v 2012) a „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 244 mil. Kč; 225 mil. Kč v roce 2012). Stejně kategorie dominovaly také v předchozích letech (viz Graf 8).

¹³ Bio specialista je zde míněn jako výrobce zaměřený převážně nebo výhradně na výrobu biopotravin.

¹⁴ Kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ zahrnuje podkategorie: Cukr; Kakao, čokoláda a cukrovinky; Káva a čaj; Koření a aromatické výtažky; Hotové pokrmy; Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny; Ostatní jinde neuvedené potravinářské výrobky (viz příloha zprávy).

Graf 8 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby, 2012 a 2013
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu

Dvě třetiny výrobců (152 z 237) uvedly, že veškeré biopotraviny prodají v ČR. Dalších 50 výrobců na domácím trhu realizovalo minimálně 75 % ze svého obratu. Tedy 85 % výrobců uplatnilo většinu své výroby biopotravin na českém trhu, což je srovnatelné se stavem v letech 2012 a 2011. Pouze 6 výrobců prodalo celou svou produkci mimo ČR (Tab. 11).

Zemí, kam čeští výrobci nejčastěji vyváží, je stále Slovensko (58 výrobců). Jedná se však o malé objemy (37 výrobců do 10 % a 15 výrobců do 30 % jejich celkového obratu biopotravin), pouhých 5,5 % celkového objemu výroby biopotravin. 11 firem vyváží většinu své produkce do zemí EU, z toho pět do Německa, tři do Rakouska a tři do ostatních zemí EU¹⁵. Dvě firmy pak do zemí mimo EU. Největší objem v ČR vyrobených biopotravin směřuje trvale do Rakouska a do Německa (9,7, resp. 8,5 %) a dále pak do ostatních zemí EU (11,6 %). Naopak nejmenší objem vyrobených biopotravin se dlouhodobě exportuje do Polska a následně do zemí mimo EU.

Z celkového obratu výroby biopotravin v roce 2013 ve výši cca 1 735 mil. Kč se uplatnilo na českém trhu 1 075 mil. Kč, tj. 62 %, což je podíl srovnatelný s údajem z let 2012 a 2011. Do zahraničí vyvezli tedy čeští výrobci biopotraviny za přibližně 660 mil. Kč, což představuje zbývajících 38 % celkového obratu výroby (v roce 2012 činil export 510 mil. Kč a 35% podíl). Vývoz biopotravin směřuje z ČR převážně do zemí EU (95,5 %), přičemž největší objem biopotravin (200 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR a dále pak do Rakouska (168 mil. Kč) a Německa (147 mil. Kč).

Z výrobců s největším obratem vyváží více do zahraničí zejména společnosti: Sonnentor s. r. o. (Rakousko), RACIO, s. r. o., Lifefood Czech Republic s. r. o. (Německo a ostatní země EU), dále pak Mondelez CR Coffee Production s.r.o. (dříve Kraft Foods CR s. r. o.; ostatní země EU), ExtraVit s. r. o. (Německo), GOLDIM, s. r. o. (země mimo EU), Amylon, a. s. (Rakousko).

¹⁵ Ostatní země EU jsou všechny mimo země sousedící s ČR (tj. mimo SK, DE, AT a PL).

Tab. 11 Uplatnění v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2013

Země ¹⁾	do 10%	<10 - 30%	<30 - 50%	<50 - 75%	<75 - 99%	100%	Celkem	Obrat	Podíl (%)	
								(tis. Kč)	2013	2012
ČR	8	4	6	11	50	152	231	1 074 748	62,0	65,4
Slovensko	37	15	4	2	0	0	58	94 679	5,5	5,1
Německo	8	3	1	1	3	2	18	146 815	8,5	8,0
Rakousko	7	2	0	2	2	1	14	167 837	9,7	8,4
Polsko	18	2	0	0	0	0	20	20 660	1,2	0,6
Ostatní EU	14	6	2	2	2	1	27	200 770	11,6	10,7
Mimo EU	5	1	1	0	1	1	9	29 114	1,7	1,8
Celkem								1 734 624	100	100

¹⁾Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

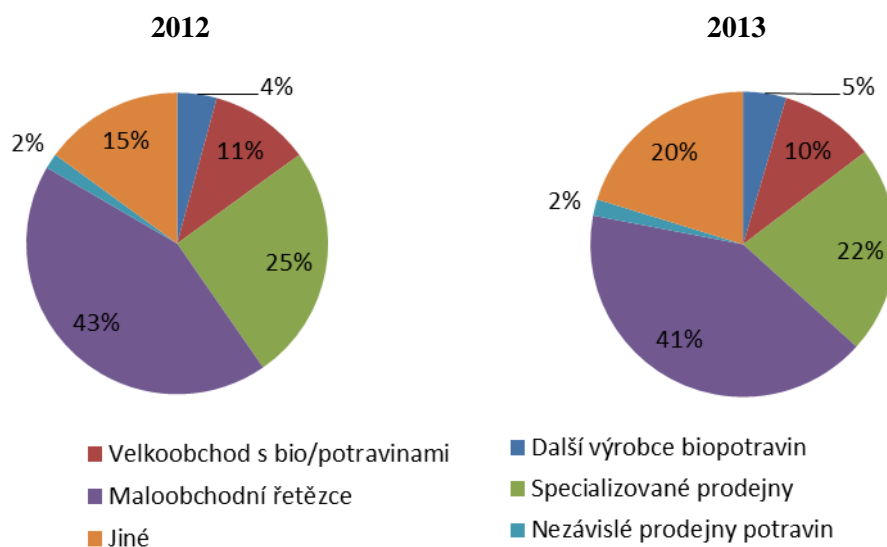
4.2.4 Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci

K určení hlavních distribučních cest prodeje biopotravin a následnému stanovení celkové velikosti trhu (tj. objemu biopotravin nakoupenému konečnými spotřebiteli) bylo zjišťováno, prostřednictvím kterých odbytových míst realizovali prodej biopotravin na českém trhu v roce 2013 samotní výrobci, a to v členění dle jednotlivých kategorií potravin.

Na českém trhu využívali výrobci k prodeji biopotravin nejčastěji maloobchodní řetězce (41,3 %), specializované prodejny (tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin; 22 %) a velkoobchody (10,1 %). Prodej přes nezávislé prodejny potravin se v roce 2013 drží na stejné úrovni jako v předchozím roce, tj. 1,7 %. Necelých 5 % vyrobených biopotravin směřuje k dalšímu výrobcu biopotravin (např. vyrobené mouky/směsi, med, koření/bylinky, oleje, cukr). Podíl ostatních distribučních cest zahrnujících přímý prodej, prodej přes lékárny či drogerie a gastronomii, opět meziročně vzrostl z 15 na 20 % (Graf 9).

Z celkového obrátu za prodej vyrobených biopotravin realizovaný v ČR mířilo cca 82 % přímo ke konečným spotřebitelům¹⁶ (tj. odhadem okolo 1 103 mil. Kč při uvažované průměrné 30% obchodní marži; nárůst o dalších 65 mil. Kč proti roku 2012). Z tohoto objemu biopotravin míří ke konečnému spotřebiteli nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (41 %) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (22 %). Podíl přímého prodeje vzrostl z 12 na skoro 14 %. Ostatní cesty jako lékárny, drogerie, gastronomie a nezávislé prodejny potravin dosahují podílu do 2 %.

¹⁶ tj. po vyloučení obrátu prodeje směřujícímu k dalšímu výrobcu biopotravin, překupníkovi či do velkoobchodu.

Graf 9 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatňovaných výrobcí biopotravin, 2012 a 2013
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso a masné výrobky jsou nejčastěji prodávány přes maloobchody (46 %), podíl přímého prodeje se už třetím rokem pohybuje okolo 20 % (22 % v roce 2013, 20 % v roce 2012 a 21 % v roce 2011). Ovoce a zelenina je kromě řetězců (58 %) prodávána výrazněji do specializovaných prodejen (25 %) a také velkoobchodů (4 %). Mléčné výrobky jsou prodávány převážně přímo do maloobchodních řetězců (61 %), 6 % směřuje do specializovaných prodejen zdravé výživy a 11 % do velkoobchodu. Z důvodu zastoupení faremních zpracovatelů činil podíl přímého prodeje 13 %. Prodejny zdravé výživy dominují při prodeji olejů a tuků (58 %) a pekařských a cukrářských výrobků (42 %). Tyto výrobky míří často také do maloobchodu (28 %, resp.

25 %). Nápoje zaznamenaly velkou změnu již v roce 2012, kdy převážil přímý prodej. Tento způsob distribuce zůstává nejčastějším (45 %) i v roce 2013 (42 % v roce 2012, 20 % v roce 2011) a jedná se převážně o prodej vína. Maloobchodní řetězce a specializované prodejny mají podíl okolo 16 %. Mlýnské a škrobárenské výrobky i nadále míří ve srovnatelném množství do prodejen maloobchodních řetězců (38 %) i zdravé výživy (35 %) a následně k dalšímu výrobcí biopotravin (11 %). Ostatní zpracované výrobky nacházejí nejčastěji své uplatnění v maloobchodu (28 %) a ve specializovaných prodejnách (24 %).

5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2013

Druhou významnou skupinou působící na trhu s biopotravinami jsou distributoři, neboli subjekty uvádějící biopotraviny nebo bioprodukty do oběhu včetně vývozu a dovozu bez jakéhokoli dalšího zpracování¹⁷. Jedná se zejména o dovozce, regionální i celostátní distributory a velkoobchodníky.

5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin

Počet všech registrovaných distributorů k 31. 12. 2013 vzrostl na 305 subjektů (resp. 332 provozoven), což představuje meziroční nárůst o 16 % a významný pokles ve srovnání s 31% oživením v předchozím roce.

Růst počtu distributorů pokračoval i během roku 2014, avšak již v menším tempu (nárůst o cca 10 %), kdy ke konci roku bylo registrováno celkem 352 subjektů a 367 provozoven¹⁸ (viz Tab. 12). Počty ukončených a nových registrací u distributorů udává Tab. 13.

Tab. 12 Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2008 – 2014

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet distributorů - celkem vč. provozoven	151	184	186	226	290	332	367
Počet distributorů - pouze subjekty	137	168	172	201	263	305	352
Meziroční změna - celkem (%)	58,9	21,9	1,1	21,5	28,3	14,5	10,6
Meziroční změna - pouze subjekty (%)	65,1	22,6	2,4	16,9	30,8	16,0	10,5

* Od roku 2006 není dle Zákona o EZ vyžadována registrace subjektů, které prodávají biopotraviny konečnému spotřebiteli ve spotřebitelském balení.

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Tab. 13 Počet ukončených a nových registrací distributorů biopotravin, 2008 – 2013

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet distributorů – pouze subjekty	137	168	172	201	263	305
Počet (% podíl) skončených distributorů	7 (8,4)	11 (8,0)	28 (16,7)	31 (18,0)	21 (10,4)	18 (6,8)
Počet (% podíl) nových distributorů	61 (44,5)	42 (25,0)	32 (18,6)	60 (29,9)	83 (31,6)	60(19,7)

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Na trhu s biopotravinami působí také velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (tj. maloobchodní řetězce, obchody zdravé výživy aj.). Odhadem se jedná téměř o 3 000 maloobchodních prodejen potravin, které se však dle zákona o EZ od roku 2006 nemusí registrovat. V současné době jsou biopotraviny nabízeny všemi nadnárodními maloobchodními řetězci s výjimkou některých českých družstevních prodejen působících pod značkou COOP, dalšími nezávislými prodejními sítěmi (např. Brněnka, Hruška) a prodejny (cca 200 prodejen) a několika stovkami prodejen zdravé výživy a biopotravin (cca 300 prodejen). Dalším významným místem prodeje biopotravin se v posledních letech staly prodejny drogistického zboží. Zvláště pak drogistický řetězec dm drogerie, který měl v roce 2013 ze sledovaných maloobchodních řetězců zařazen v sortimentu nejvyšší počet biopotravin (727 položek především s dětskou a kojeneckou výživou), (viz Tab. 14).

¹⁷ Za zpracování je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin.

¹⁸ Počet distributorů dle REPU k 31. 12. 2014 je mírně vyšší, a to 365 subjektů.

Tab. 14 Přehled maloobchodních řetězců působících v ČR s nabídkou biopotravin, 2013

Název MO	Formát	Vstup do ČR	Vlastník / mateřská společnost	Počet provozoven	Počet biopotravin v sortimentu	Vlastní značka biopotravin
Albert	Supermarket/hypermarket	1991	Ahold Tsjechie B.V. (Nizozemí) <i>součást skupiny Koninklijke Ahold N.V.</i>	228/56	279	Albert bio/ Selský dvůr
Billa	Supermarket	1990	REWE Zentralfinanz eG (Německo)	206	143	Ja!Natürlich/ Naše Bio
Globus	Hypermarket	1996	Globus Holding GmbH&Co. (Německo)	15 ¹	570	Alnatura ²
Interspar	Supermarket/hypermarket	2004	SPAR Österreichische Warenhandels-Aktiengesellschaft Salzburg (Rakousko)	14/35	213	NaturPur
Kaufland	Hypermarket	1998	Kaufland Tschechien Warenhandel GmbH (Německo) – <i>součást skupiny Schwarz</i>	115	252	-
Lidl	Diskontní prodejna	2003	Lidl & Schwarz-Gruppe	230	35	BIOTREND
Penny	Diskontní prodejna	1997	REWE Beteiligungs-Holding International GmbH (Německo)	348	15	Biostyle
Tesco	Supermarket/hypermarket, expres prodejna, obchodní dům	1996	Tesco PLC (Velká Británie)	202	309	Tesco Organic/ Tesco Finest Organic
COOP	Supermarket, menší prodejny	xx (vznik 1994)	Svaz českých a moravských spotřebních družstev	cca 3 000 avšak biopotraviny v cca 200	< 10	-
DM drogerie	Drogistický řetězec	1992	dm drogerie markt GmbH (Rakousko)	216	727	Babylove, Alnatura ² , das gesunde Plus
Rossmann	Drogistický řetězec	1994	ROSSMANN Central Europe B.V. (Nizozemí)	116	146	EnerBio, BabyDream
Marks and Spencer	Specializovaný maloobchod	1996	M & S International Holdings Ltd. (U.K.)	20	n.d.	n.d.

¹⁾ nižší počet provozoven v porovnání s rokem 2012 je dán skutečností, že v roce 2013 jsou uvedeny pouze prodejny Globus zaměřující se primárně na prodej potravin, tzn. byly vyloučeny provozovny Globus Baumarkt.

²⁾ výrobky Alnatura jsou nabízeny jak v dm drogerii, tak také od roku 2012 v Globusu – nejde tedy o privátní značku.

Zdroj: Výroční zprávy daných společností; Green marketing - Cenový BIOMonitor

5.2 Distribuce biopotravin

V rámci dotazníku bylo snahou odpovědět zejména na následující otázky:

- Kolik je aktivních distributorů biopotravin?
- Jaký podíl tvoří bioprodukty/biopotraviny z dovozu?
- Jaký je celkový rozsah distribuce biopotravin v ČR (celkový obrat a obrat hlavních kategorií biopotravin)?
- Jaké distribuční kanály jsou distributory v ČR využívány pro prodej biopotravin?

5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu

Distributoři dovezli v roce 2013 biopotraviny za zhruba 335 mil. Kč, což činilo 74 % jejich celkového obratu prodeje (342 mil. Kč a 88 % v roce 2012). Z tohoto dovezeného objemu bylo 70 % biopotravin uplatněno na českém trhu; zboží za zbylých 144 mil. Kč bylo dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 484 mil. Kč (nárůst oproti 443 mil. Kč v roce 2012 a 400 mil. v roce 2011).

Opět byl sledován údaj o objemu dovozu také u subjektů registrovaných jako výrobce a současně distributor. Tito tzv. „mix“ distributoři dovezli v roce 2013 biopotraviny za 144 mil. Kč (tj. 20 % jejich celkového obratu), přičemž tři čtvrtiny (75 %) zboží zůstalo na českém trhu.

Do ČR mířily zejména hotové výrobky ze západní a jižní Evropy, nejčastěji Německa, Rakouska a Itálie. Dovážely se biopotraviny běžné denní spotřeby, významněji zejména dětské a kojenecké přesnídávky (tvořily téměř polovinu celkové hodnoty dovozu do ČR), zpracované ovoce a zelenina a ovocné a zeleninové šťávy. Dále pak káva a čaj, kakao, čokoláda a cukrovinky, oleje a čerstvá zelenina a ovoce.

Mezi největší importéry¹⁹ patřily v roce 2013 stejné firmy jako v roce předchozím jen v mírně jiném pořadí: Hipp Czech s. r. o., SOLEX AGRO s. r. o., Country Life s. r. o., PRO-BIO obchodní společnost s r. o., bio nebio s. r. o. a Lifefood Czech Republic s. r. o. Na dovozech se značně podílí sami maloobchodníci. Více jak polovinu svého sortimentu biopotravin dováží Lidl (značka „Biotrend“), dm drogerie (výrobky společnosti Alnatura) a Marks and Spencer. Naopak nižší než 15% podíl biopotravin z dovozu na svém sortimentu uvádí Kaufland a Billa. U ostatních maloobchodních řetězců se podíl dovozu pohybuje v rozmezí mezi 20 až 50 %.

5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin

Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2013 ve velkoobchodních cenách 453,3 mil. Kč (386 mil. Kč v roce 2012). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů²⁰ (odhadem cca 251 mil. Kč). Byly vyloučeny také obraty společností, které realizují pouze

¹⁹ Mezi importéry jsou uvedeny i společnosti, které realizují souběžně výrobu i distribuci biopotravin a jejichž obraty jsou zahrnuty již v rámci výrobců biopotravin.

²⁰ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobců. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Country Life s. r. o. a PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.).

distribuci základních „nezpracovaných“ bioproduktů (surovin) k výrobcům jako jsou např. odbytová družstva.

Z pohledu rozsahu distribuce (tj. obratu za biopotravinu) se v roce 2013 rozložení kategorií změnilo směrem k nižším obrátům. Nejpočetnější zůstala stejně jako v roce 2012 kategorie od 100 do 500 tis. Kč, ale na druhém místě se nově umístila kategorie do 100 tis. Kč (do těchto dvou kategorií spadá téměř polovina všech distributorů). Následovaly kategorie 2 až 5 mil. Kč a 1 až 2 mil. Kč a až na pátém místě byla kategorie od 500 tis. do 1 mil. Kč, která se v roce 2012 dělila o prvenství s výše zmíněnou kategorií 100 až 500 tis. Kč. Z údajů vyplývá, že u 88 % distributorů obrat za biopotravinu nepřekročil hranici 5 mil. Kč.

Při srovnání výše obratu dominovala jednoznačně kategorie podniků s obratem nad 100 mil. Kč, kdy 1 firma realizovala téměř 40 % z celkového finančního objemu distribuce biopotravin v ČR (v roce 2012 to byly dvě firmy v této kategorii se 70% podílem), viz Tab. 15.

Tab. 15 Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotravinu, 2013

Kategorie dle obratu za biopotravinu	Distributori biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2012 (počet)	2013		2012 (tis. Kč)	2013	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis.	8	20	22,5	546	1 015	0,2
< 100 tis. až 500 tis.	16	23	25,8	5 172	5 041	1,1
< 500 tis. až 1 mil.	16	9	10,1	14 091	5 953	1,3
< 1 mil. až 2 mil.	9	10	11,2	14 857	14 329	3,2
< 2 mil. až 5 mil.	10	16	18,0	33 744	46 512	10,3
< 5 mil. až 10 mil.	5	6	6,7	30 308	39 609	8,7
< 10 mil. až 20 mil.	1	2	2,2	17 000	31 850	7,0
< 20 mil. až 50 mil.	0	1	1,1	0	32 903	7,3
< 50 mil. až 75 mil.	0	0	0,0	0	0	0,0
< 75 mil. až 100 mil.	0	1	1,1	0	97 602	21,5
nad 100 mil.	2	1	1,1	270 579	178 500	39,4
Celkem	67	89	100,0	386 297	453 315	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Z pohledu významu obchodování s biopotravinami je z údajů patrné, že se distribucí zabývají jak specialisté, tj. obchodníci s více jak 75% podílem biopotravin na jejich obratu (15 % subjektů), tak zejména obchodníci, kteří mají biopotravinu pouze jako doplňkové zboží ve své nabídce, tj. 66 % subjektů uvedlo, že prodej biopotravin u nich tvoří méně než 10 % jejich celkového obratu (Tab. 16). Podíl společností, které nabízejí biopotravinu jen jako doplňkový sortiment zahrnující pouze několik vybraných bio položek, meziročně vzrostl. V roce 2013 tyto podniky uvedly na trh přes 20 % distribuovaných biopotravin (po vyloučení obratu dominantní společnosti Hipp Czech s. r. o. až 33 % celkového obratu prodeje). Více než 40 % obratu realizovaly podniky s podílem biopotravin mezi 75 až 99 % jejich celkového obratu, ovšem po vyloučení jednoho dominantního distributora klesá podíl na pouhých 5,1 % a nejdominantnější kategorií jsou podniky s podílem biopotravin 50 až 75 % na celkovém obratu, což odpovídá narůstajícímu trendu z minulých let (kategorie 10 – 30 % v roce 2011, kategorie 30 až 50 v roce 2012).

Tab. 16 Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotravin na celkovém obratu, 2013

Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obratu	Distributoři biopotravin			Obrat za prodej biopotravin			
	2012 (počet)	2013		2012 (tis. Kč)	2013		
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)	(%) ¹⁾
do 1 %	33	28	32,2	33 650	22 401	4,9	7,9
< 1 až 10 %	14	29	33,3	39 481	70 931	15,7	25,1
< 10 až 30 %	4	6	6,9	7 262	7 762	1,7	2,7
< 30 až 50 %	8	6	6,9	115 307	14 149	3,1	5,0
< 50 až 75 %	0	5	5,7	0	114 202	25,2	40,4
< 75 až 99 %	5	6	6,9	183 397	184 518	40,8	5,1
< 99 až 100 %	3	7	8,0	7 200	38 839	8,6	13,7
Celkem	67	87²⁾	100,0	386 297	452 803	100,0	100,0

¹⁾ Struktura distributorů bez obratu společnosti Hipp Czech s. r. o.

²⁾ Počet distributorů neodpovídá celkovému počtu 89, jelikož 2 distributoři neuvedli výši podílu obratu za biopotravinu

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

K největším distributorům z pohledu obratu za prodej biopotravin patřila v roce 2013 opět jednoznačně společnost Hipp Czech s. r. o., následovaná společnostmi SOLEX AGRO s. r. o., BOKADA, s. r. o., SUNFOOD VM s. r. o., Hamé, s. r. o. a ZLATÁ VEJCE a. s. Pokud je uvažován prodej pouze na českém trhu (bez obratu exportovaného zboží), pak mezi největší distributory v roce 2013 patřily všechny výše uvedené společnosti s výjimkou SOLEX AGRO s. r. o., která se orientuje zejména na zahraniční trhy.

Do kategorie významných distributorů patří samozřejmě také společnosti PRO-BIO, obchodní společnost s r.o. a Country Life s. r. o., jejichž obrat je však již zahrnut v obratu výrobců biopotravin. Podobně by sem patřily i centrály maloobchodních řetězců, příp. společnost dm drogerie markt s. r. o., které zásobují své prodejny. Obrat těchto společností je již zahrnut v obratu jejich dodavatelů (tj. výrobců a distributorů).

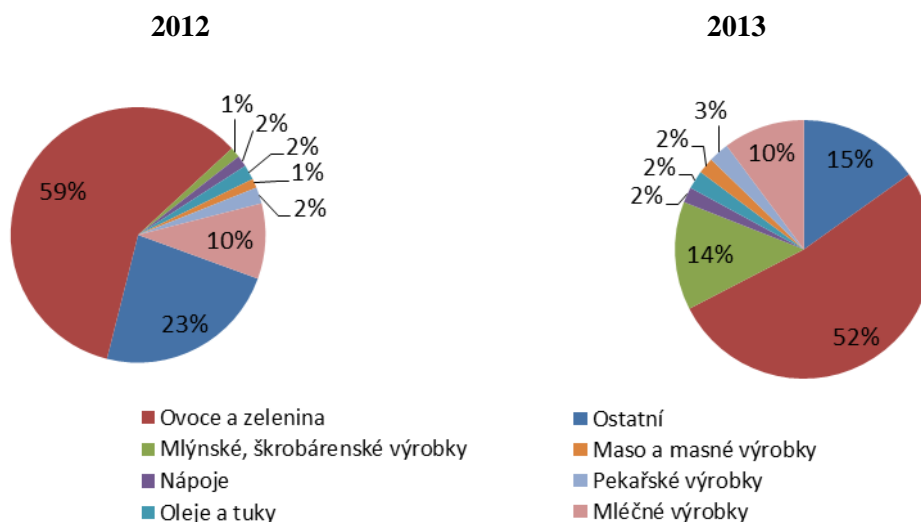
5.2.3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce

Kromě informace o celkovém obratu za biopotravinu byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií potravin na zobchodovaném obratu²¹. Dle zjištěných údajů patří mezi hlavní distribuované kategorie biopotravin trvale „Ostatní zpracované potraviny“, jejichž podíl v roce 2013 mírně poklesl na 47 % celkového obratu distributorů (53% podíl v roce 2012). Přičemž 81 % této kategorie tvoří prodej dětských výživ, a to díky dominantnímu postavení společnosti Hipp Czech, s. r. o. Na druhém místě je stejně jako v minulých letech „Ovoce a zelenina“ (33% podíl). Vzhledem ke změně metodiky a vyloučení obratů odbytových organizací zajišťujících pouze odbyt mléka k dalšímu výrobcí, klesl podíl kategorie „Mléčné výrobky“ v roce 2011 ze 13 na 4 %, v roce 2012 se následně zvyšuje podíl na 5 % a následně v roce 2013 na 6,5 %. I přes tento nárůst si tato kategorie neudržela svoji třetí pozici a přeskočila ji kategorie Mlýnské a škrobárenské výrobky s téměř 9% podílem.

²¹ Struktura hlavních kategorií biopotravin vychází z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č.1.

Po vyloučení obratu dominantní společnosti Hipp Czech, s. r. o. jsou i nadále hlavními obchodovanými biopotravinami tři výše zmíněné kategorie, avšak v jiném pořadí (viz Graf 10). Nejvíce obchodovanou zůstává s 52% podílem kategorie „Ovoce a zelenina“, následovaná „Ostatními zpracovanými potravinami“ (15% podíl, z nichž jde zejména o podkategorii „Hotové pokrmy, vč. dětské výživy“).

Graf 10 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce, 2012 a 2013
Pozn.: struktura hlavních kategorií potravin po vyloučení obratu společnosti Hipp Czech, s. r. o.
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu

Většina distributorů uplatňuje svůj biosortiment na českém trhu, tj. 83 z celkem 89 distributorů, 6 zbývajících prodává biopotraviny mimo ČR. Veškeré biopotraviny prodalo na domácím trhu 75 % distributorů, minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 89 % distributorů (tj. 74 z celkového počtu 83). Ačkoliv největším odbytištěm mezi distributory je přirozeně český trh, významná část obchodovaných biopotravin byla také dále exportována mimo ČR (shodně 30 % v roce 2013 i 2012). Celkem tedy na českém trhu skončilo 70 % objemu distribuovaných biopotravin v celkovém objemu 319 mil. Kč (v roce 2012 šlo o 70 % a 272 mil. Kč); (Tab. 17).

Další zemí, kde distributoři nejčastěji uváděli do oběhu své biopotraviny, je dlouhodobě Slovensko. Zde se ovšem utrží jen 1,6 % z celkového obratu distributorů. Největší objem biopotravin byl exportován do ostatních států EU, kam mířilo přes 14 % obratu představující 65 mil. Kč. Velký objem biopotravin směřuje tradičně do Německa, kdy osm distributorů vyvezlo biovýrobky v celkovém objemu téměř 40 mil. Kč (oproti 18% podíl v roce 2012 došlo v roce 2013 k poklesu na polovinu, tj. 9 %, což odpovídá hodnotě z roku 2011).

Tab. 17 Uplatnění v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2013

Země ¹⁾	do 10%	<10 - 30%	<30 - 50%	<50 - 75%	<75 - 99%	100%	Celkem	Obrat (tis. Kč)	Podíl (%)	
									2012	2013
ČR	2	3	3	1	12	62	83	319 131	70,5	70,4
Slovensko	7	7	2	1	0	0	17	7 411	1,1	1,6
Německo	0	2	0	2	3	1	8	39 732	17,8	8,8
Rakousko	1	2	0	0	2	0	5	9 641	0,0	2,1
Polsko	1	3	0	0	0	1	5	12 100	7,9	2,7
Ostatní EU	3	2	2	1	0	1	9	65 025	2,7	14,3
Mimo EU	1	0	0	0	0	0	1	275	0,0	0,1
Celkem								453 315	100,0	100,0

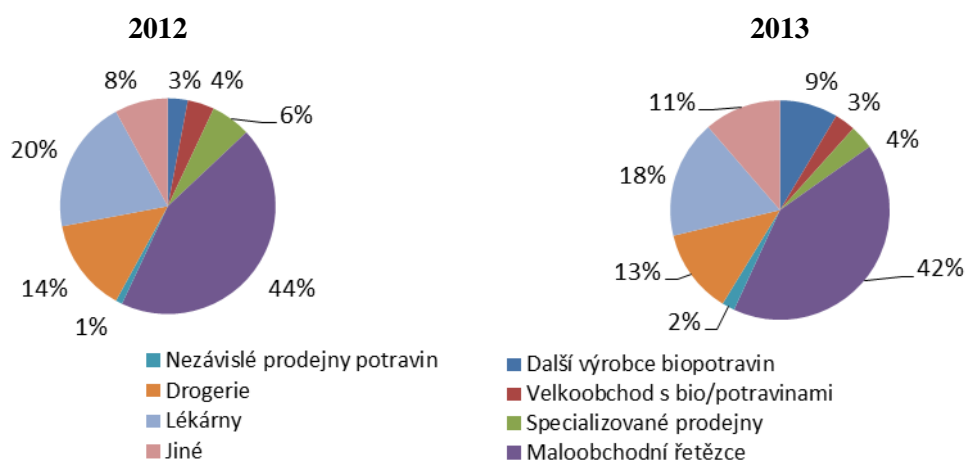
¹⁾Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory

Stejně jako u výrobců, byly i u distributorů zkoumány distribuční cesty při prodeji hlavních kategorií biopotravin. Specifikace distribučních cest uplatněných v rámci domácího trhu byla uvedena téměř pro veškerý obchodovaný obrat (tj. 319 mil. Kč).

Z tohoto obratu mířilo ke konečným spotřebitelům 88 %, což představuje cca 358 mil. Kč při uvažované průměrné 30% obchodní marži (tj. 9% nárůst oproti 327 mil. Kč v roce 2012). K prodeji biopotravin na českém trhu distributoři nejčastěji využívají maloobchodní řetězce (42 %), lékárny (18 %), drogistické řetězce (13 %) a jiné (11%), což zahrnuje prostředníky, přímý prodej a prodej přes gastronomická zařízení. Naopak k dalšímu zpracování či jinému obchodníkovi míří zbylých 9 % obratu (tento podíl narostl z důvodu zahrnutí odbytových družstev s mlékem a dat od společnosti Prodej bio s. r. o.) (Graf 11). Struktura hlavních distribučních kanálů využívaných distributory v roce 2013 téměř kopíruje údaje roku 2012. Opět klesl prodej přes maloobchody a velkoobchody a lékárny. Naopak vzrostl prodej přes jiné distribuční kanály (přímý prodej, e-shop).

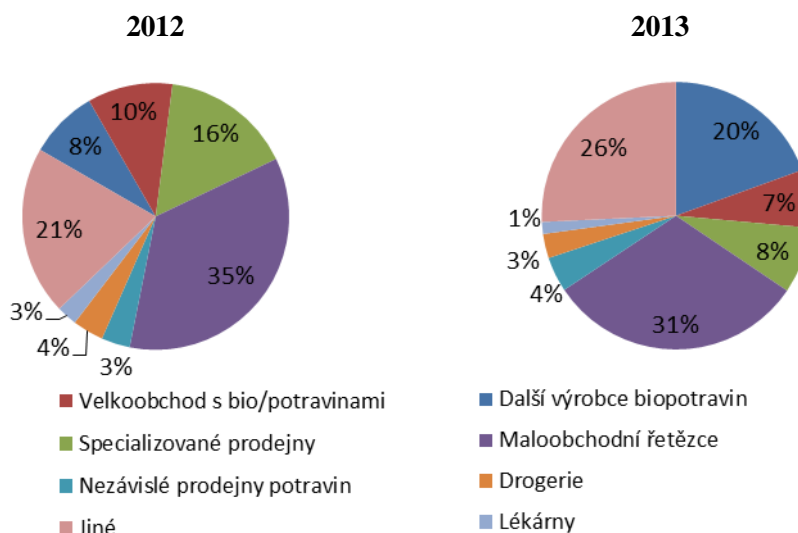

Graf 11 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatněných distributory biopotravin, 2012 a 2013

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Struktura distribučních cest je významně ovlivněna obratem společnosti Hipp Czech, s. r. o. Po vyloučení obratu této společnosti dostaneme mírně rozdílnou a vyrovnanější strukturu distribuce, kdy vzrůstá význam prodeje přes jiné typy odbytu, kam patří přímý prodej či gastronomie, a to na úkor lékáren, drogerií i maloobchodních řetězců (Graf 12). Podobně vzrůstá i podíl prodeje přes velkoobchody a prodej dalším výrobcům biopotravin.

Graf 12 Podíl hlavních distribučních kanálů po vyloučení Hipp Czech, s. r. o., 2012 a 2013
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013 a 2014

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že velmi oblíbenou cestou je forma přímého prodeje, který byl v roce 2013 využit k prodeji masa a masných výrobků a dále ovoce a zeleniny a nápojů (nejčastěji vína z ekofaremu). Prostřednictvím maloobchodních prodejen byly prodány téměř dvě pětiny distribuovaného objemu ovoce a zeleniny, více než dvě třetiny mléčných výrobků a téměř polovina bioproduktů spadajících do kategorie ostatních zpracovaných potravin. Nejrozmanitější je uplatnění pekařských a cukrářských výrobků, které jsou v podobném objemu (okolo 20 %) distribuovány přes velkoobchody, drogerie, formou přímého prodeje i prostřednictvím specializovaných prodejen a 13 % pak připadá maloobchodu. Prostřednictvím drogerií jsou distribuovány nápoje a potraviny z kategorie ostatní zpracované potraviny, které se na trhu uplatňují také prostřednictvím lékáren, jedná se zejména o hotové výrobky typu dětských výživ. Vyrovnaná je také situace u olejů a tuků, kdy jde shodně 16 % do specializovaných prodejen, maloobchodu a lékáren.

6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí

Dovoz biopotravin ze třetích zemí upravuje Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí. Toto nařízení obsahuje pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí a zejména seznam uznaných třetích zemí a seznam uznaných kontrolních subjektů, které mohou do ČR biopotravinu dovážet. Nařízení dále říká, že k 1. červenci 2014 se ruší institut vydávání dovozních zmocnění – nadále je tedy možné dovážet ze třetích zemí pouze produkty pod režimem shody nebo rovnocennosti.

Dovoz zboží ze zemí uvedených na seznamu tzv. třetích zemí

Jedná se o stejný princip platný před 1. 1. 2009, kdy není uznána pouze konkrétní kontrolní organizace, ale celá třetí země včetně jedné nebo více kontrolních organizací, které mají oprávnění v dané třetí zemi biopotravinu certifikovat. V současné době je na tzv. seznamu třetích zemí zařazeno 10 zemí: Argentina, Austrálie, Kanada, Kostarika, Indie, Japonsko, Izrael, Švýcarsko, Tunis a Nový Zéland²². Dovoz biopotravin z těchto zemí do zemí EU je možný bez jakéhokoliv omezení, avšak musí být dodrženy obecné předpisy pro mezinárodní obchod:

- dovozce a první příjemce zboží podléhá kontrolnímu řízení podle Nařízení Rady ES;
- každá zásilka zboží musí obsahovat potvrzení o provedené kontrole, které vystavuje příslušný kontrolní orgán uvedený pro danou zemi v seznamu a toto potvrzení musí být předloženo celním orgánům;
- dovozce oznámí svému kontrolnímu orgánu každou takovouto zásilku zboží do EU.

Dovoz zboží z ostatních zemí

V roce 2013, za který jsou data v této zprávě zpracována, se dovozce při dovozu zboží ze zemí, které nejsou členy EU a nejsou uvedeny na seznamu třetích zemí, musel podrobit kontrolnímu řízení a požádat prostřednictvím kontrolní organizace MZe o vydání tzv. dovozního zmocnění na dovážený produkt. MZe vydá dovozní zmocnění pouze v případě, že produkt byl vyprodukován v souladu s pravidly EZ v rámci EU. Tento soulad je ověřován přímo v dané třetí zemi některou z kontrolních organizací akreditovaných Evropskou komisí. EK vydává aktualizovaný seznam těchto kontrolních organizací jednotlivých členských států v Úředním věstníku EU. Zboží může být dovezeno až po udělení tohoto zmocnění, které se vztahuje pouze na konkrétní zásilku a pro každou další musí být vystaveno nové zmocnění.

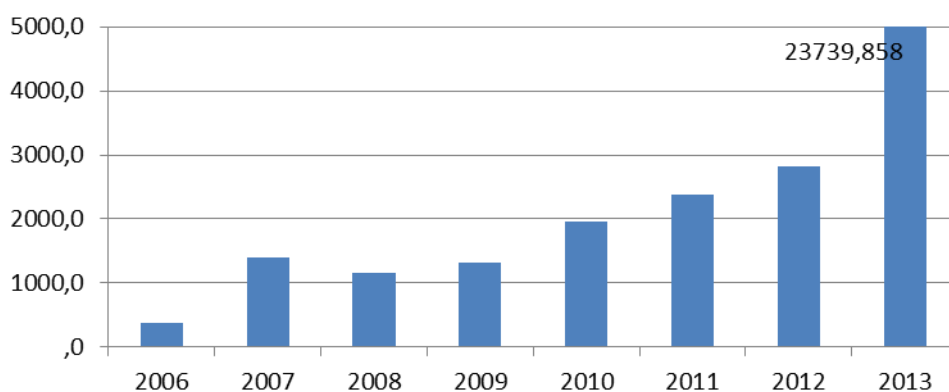
V této kapitole je zpracována statistika dovozů biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 až 2013 na podkladě vystavených dovozních zmocnění a nově byly i pro předchozí roky započítány i dovozy bez dovozního zmocnění (viz Tab. 17). Snahou je ukázat celkový vývoj objemu

²² Platí k březnu 2015. Seznam se neustále mění a je nutné se informovat před dovozem o aktuálním stavu.

dovozů, ale i vývoj v jednotlivých kategoriích biopotravin dle třídění CPA²³ a také detailní informace o dovozu typických biopotravin pro jednotlivé státy.

Objem dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí, po vyloučení extrémního roku 2007, každoročně narůstá (viz Graf 13). V roce 2013 bylo do ČR dovezeno 21 importéry²⁴ 23 740 tun biopotravin z 24 států mimo EU, což představuje téměř devítinásobné navýšení dovozu oproti roku 2012, kdy dovoz činil 2 654 tun z 23 států od 19 dovozců. Toto skokové zvýšení je zapříčiněno novými dovozy pšenice a řepky z Moldávie (celkem 12,03 tis. tun), které se v předchozích letech nedovážely a vysokému nárůstu dovezených mražených borůvek (2,3 tis. tun) a slunečnicových semen (7,25 tis. tun). Tyto 4 položky činí celkem 21 818 tun, což představuje 92 % veškerého dovozu biopotravin do České republiky.

Graf 13 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006–2013 (v tunách)

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Mezi třetí země, odkud jsou dováženy biopotraviny každoročně od roku 2006, patří Čína, Egypt, Chorvatsko, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada a Peru, příp. ještě Mexiko (bez dovozu v roce 2008). Od roku 2007 přibyl dovoz z Turecka, Ukrajiny a USA; od roku 2008 ze Srí Lanky. V roce 2011 vzrostl počet o další 3 země, a to Albánii, Ázerbájdžán a Bělorusko a v roce 2012 pak o Spojené Arabské Emiráty s třtinovým cukrem.

V roce 2013 byly zaznamenány četné změny. Nově se uskutečnily dovozy z následujících 5 zemí: Austrálie, Irán, Moldávie, Salvador a Švýcarsko. Po roční pauze byl opět dovezen třtinový cukr a mangové pyré z Indie. Dovozy se naopak neuskutečnily z těchto 5 zemí: Ázerbájdžán, Paraguay, Spojené Arabské Emiráty, Srbsko a Srí Lanka.

Z některých států byly uskutečněny pouze jednorázové dovozy. Jsou to například Argentina, odkud byla v roce 2009 dovezena hrušková dřevina, Arménie s dovozem ovocné šťávy v témže roce, Brazílie s dovozem 20 tun třtinového cukru v roce 2008 a výše zmíněné Spojené Arabské Emiráty také s dovozem třtinového cukru v roce 2013. V průběhu let 2007 až 2009 se do ČR dovezlo z Chile 17,56 tun vína (tj. více než 25 tis. lahví o objemu 0,7 litru). V následující tabulce (Tab. 17) je uveden

²³ Standardní klasifikace produkce používaná v rámci Evropské unie.

²⁴ Jednalo se o tyto dovozce: Bio nebio s. r. o., Blue step spol. s r. o., COUNTRY LIFE s. r. o., EcoFueal Laboratories, s. r. o., ExtraVít, s. r. o., Fides Partner, a. s., FRUJO, a. s., HEALTH LINK s. r. o., Hipp Czech s. r. o., Jan Vejdovský, LifeFood Czech Republic s. r. o., LL, s. r. o., Long Dang, NORMA, k. s., Natures Care, OXALIS, s. r. o., PROBACH, s. r. o., PRO-BIO obchodní společnost s. r. o., Solex Agro, s. r. o., SUNFOOD VM s. r. o., TopSeed, s. r. o.

vývoj objemu dovozu podle jednotlivých let a států a dále jsou specifikovány typické biopotraviny, které byly v roce 2013 z jednotlivých států dovezeny (viz Tab. 18).

Tab. 17 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006–2013 (v tunách)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Albánie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	82,8	21,2	80,4	184,4
Argentina	0,0	0,0	0,0	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0	17,8
Arménie	0,0	0,0	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	12,1
Austrálie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Ázerbájdžán	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	59,6	1 555,5	0,0	1 615,1
Bělorusko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	20,0	40,0	120,0
Bosna a Hercegovina	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
Brazílie	0,0	0,0	20,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,2
Čína	14,4	652,2	354,5	267,8	369,0	384,7	272,6	72,7	2 387,9
Egypt	1,2	19,7	24,4	6,1	0,8	16,6	5,3	22,0	96,0
Ekvádor	0,0	0,0	0,0	3,5	8,6	0,0	1,2	0,7	14,0
Filipíny	0,0	0,0	10,9	2,2	0,0	5,5	8,2	66,0	92,7
Chile	242,6	5,9	9,3	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	260,2
Chorvatsko	16,9	21,1	116,1	148,2	74,1	141,4	174,1	202,9	894,7
Indie	0,0	0,0	0,0	5,4	6,4	8,2	0,0	110,1	130,1
Indonésie	0,0	0,0	0,0	0,0	8,6	21,5	5,7	8,2	43,9
Irán	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9	4,9
Japonsko	21,0	15,5	28,1	15,3	19,8	22,5	13,9	20,2	156,2
JAR	4,5	6,9	16,1	14,7	23,5	5,8	3,7	6,6	81,8
Kanada	15,4	30,2	26,0	24,0	41,5	32,9	15,6	81,1	266,7
Mexiko	0,7	2,1	0,0	5,0	4,0	7,2	40,0	40,0	99,0
Moldávie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19 275,0	19 275,0
Nový Zéland	52,0	0,2	0,6	0,0	0,0	20,1	0,1	3,2	76,2
Paraguay	15,1	42,0	0,0	0,0	0,0	40,0	20,0	0,0	117,1
Peru	1,9	3,1	2,5	1,5	95,5	113,2	2,7	14,7	235,0
Salvador	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8
Spojené Arabské Emiráty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,5	0,0	22,5
Srbsko	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	14,5	5,5	0,0	21,0
Srí Lanka	0,0	0,0	0,7	19,1	13,8	23,3	7,8	0,0	64,7
Švýcarsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,7	4,7
Tchaj-wan	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,6
Turecko	0,0	114,2	93,4	113,7	188,0	207,1	232,4	270,4	1 219,1
Ukrajina	0,0	481,8	453,0	621,5	1 061,1	1 003,4	225,7	3 415,1	7 261,6
USA	0,0	2,7	4,4	0,6	20,7	0,7	0,4	0,1	29,5
Celkem	385,7	1 401,4	1 160,0	1 281,7	1 935,6	2 271,1	2 653,9	23 739,9	34 829,3
Celkem zemí	11	15	15	20	16	22	23	24	x

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Tab. 18 Typické biopotraviny dovážené ze třetích zemí v roce 2013

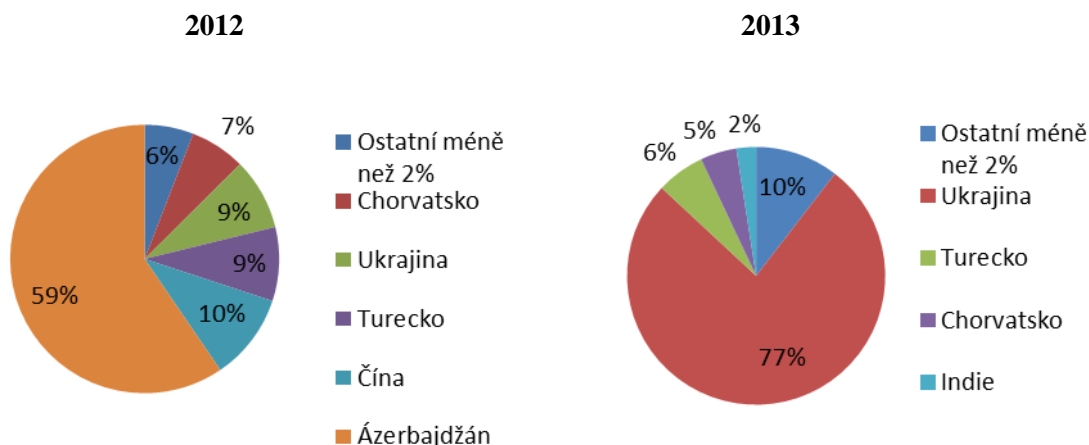
Vybrané země	Typické biopotraviny (2013)
Albánie	sušené ovoce a byliny
Austrálie	vojtěška
Bělorusko	mražené borůvky
Čína	zelený ječmen, čaje, boby, fazole, řasy
Egypt	heřmáněk
Ekvádor	čokoláda a výrobky z ní
Filipíny	kokosový olej
Chorvatsko	džemy, kaše
Indie	řasa, mango, třtinový cukr
Indonésie	kakao, kešu
Irán	šafrán
Japonsko	ryže, miso, čaje, sójová omáčka
JAR	čaj
Kanada	pšenice špalda, javorový sirup, těstoviny, brusinky
Mexiko	potravní doplňky
Moldávie	pšenice, řepka
Nový Zéland	ječmen
Peru	ořechy, kakao, koření
Salvador	noni dřev a džus
Švýcarsko	sušenky
Tchaj-wan	řasa
Turecko	bulgur, luštěniny, sušené ovoce
Ukrajina	sušené a mražené ovoce
USA	řasy

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

V roce 2013 byly biopotraviny dovezeny z 24 států. Z grafů níže je zřejmé nerovnoměrné rozdělení množství importovaných biopotravin mezi jednotlivé státy (Graf 14). V roce 2012 byla více než polovina (59 %) všech dovozů uskutečněna z Ázerbájdžánu (100% BIO Granátová šťáva). Následoval dovoz z Číny, Turecka, Ukrajiny a Chorvatska v rozsahu 7-10 % (tj. od 175 do 273 tun) a pouhých 6 % objemu dovozu se dělilo mezi 18 států, přičemž tyto jednotlivé dovozy nepřekročily 2 % celkového dovozu²⁵ (tj. 40 tun). V roce 2013 je stav ještě „monopolnější“. Z důvodu exportu velkého množství pšenice a řepky bylo uskutečněno 82 % všech exportů z Moldávie. Pro statistické účely této zprávy byla Moldávie z následujícího grafu vyřazena, aby nedošlo k přílišnému zkreslení srovnávaných dat. Graf 14 proto zahrnuje pouze 23 států mimo EU, ze kterých byly v roce 2013 biopotraviny do ČR dovezeny. Největším objemem je zastoupeno sušené a mražené ovoce z Ukrajiny (77 %). Objem v rozsahu 2 až 10 % byl dovezen z Chorvatska, Turecka a Indie (tj. od 110 do 270 tun). Zbývajících 19 států²⁶ dovezlo zbylých 10,5 % tj. 466 tun biopotravin.

²⁵ Ostatní státy s podílem menším než 2 % na celkovém dovozu (2012): Tchaj-wan, USA, Filipíny, JAR, Mexiko, Indie, Srbsko, Egypt, Nový Zéland, Indonésie, Japonsko, Srí Lanka, Kanada a Paraguay.

²⁶ Ostatní státy s podílem menším než 2 % na celkovém dovozu (2013): Kanada, Albánie, Čína, Filipíny, Mexiko, Bělorusko, Egypt, Japonsko, Peru, Indonésie, Jihoafrická republika, Irán, Švýcarsko, Nový Zéland, Salvador, Ekvádor, Tchaj-wan, Austrálie a USA

Graf 14 Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2012 a 2013
Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Následující tabulka (Tab. 20) zobrazuje množství importovaných biopotravin v rozdělení podle klasifikace výrobků (CPA) v letech 2007 až 2013.

Tab. 19 Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v letech 2007 – 2013 (v tunách)

Kategorie	2007	2008	2009 ¹⁾	2010	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013	2013 (%)
Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši	0,4	0,3	0,6	4,4	5,1	5,5	5,2	0,0
Zpracované a konzervované ovoce a zelenina	526,0	602,0	692,0	1 200,0	1 478,0	2 015,0	11 097,0	46,7
Rostlinné a živočišné oleje a tuky	2,1	0,0	7,4	7,7	12,4	9,0	66,2	0,3
Mléčné výrobky a zmrzlina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mlýnské a škrob. výrobky	23,5	117,6	150,5	66,7	53,4	51,3	57,5	0,2
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	96,8	58,6	50,8	55,2	97,2	143,0	4,7	0,0
Ostatní potrav. výrobky	118,5	107,9	96,6	142,7	238,1	210,7	177,9	0,7
Obiloviny, luštěniny a olejnatá semena	625,0	265,0	315,0	459,0	494,0	380,0	12 332,0	51,9
Nápoje	5,9	9,3	2,4	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	1 401	1 160	1 316	1 935	2 378	2 815	23 740	100,0

1) data z let 2009, 2011 a 2012 se liší od dat uvedených ve Zprávě o trhu s biopotravinami zveřejněné v březnu 2014 z důvodu doplnění dovozů, které byly uskutečněny bez dovozního zmocnění

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Nově bylo nejvíce biopotravin dovezeno v kategorii „Obiloviny, luštěniny a olejnatá semena“ a to díky již výše zmíněným vysokým dovozům pšenice a řepky z Moldávie (12 tis. tun, tj. 50 % dovozu všech potravin).

Druhý největší objem dovozů byl uskutečněn v kategorii „Zpracované a konzervované ovoce a zelenina“, do které patří ovocné a zeleninové šťávy a ostatní zpracovaná a konzervovaná zelenina a ovoce včetně ořechů. Přestože v roce 2013 nebyly dovezeny žádné ovocné a zeleninové šťávy, které dominovaly této kategorii v předchozím roce, objem dovozu těchto produktů stabilně roste a v roce 2013 překročil hranici 11 tis. tun (47 % celkového dovozu) především díky novému dovozu 7,3 tis. tun slunečnicových semen z Moldávie. Všechny dovezené biopotraviny jsou zařazeny pouze do podkategorie „Ostatní zpracované a konzervované ovoce a zelenina“. Jedná se zejména o zmražené a sušené ovoce: borůvky, brusinky, arónie, rakytník, bezinky, jablka, švestky, meruňky a další.

Po nárůstu množství dovezených řas (kategorie „Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši“), došlo v roce 2013 k nepatrnému poklesu. Řasy jsou dováženy převážně z Číny, minimální dovozy jsou zaznamenány z USA, Kanady, Indie, Tchaj-wanu a Indonésie.

Kategorie „Ostatní potravinářské výrobky“ zahrnuje podkategorii cukr; kakao, čokoládu a cukrovinky; kávu a čaj; koření a aromatické výtažky; hotové pokrmy a ostatní potravinářské výrobky. Dovoz zboží z této kategorie narůstal od roku 2006 až do roku 2011 (z 83 na 238 tun), rok 2013 znamenal ve srovnání s rokem 2011 pokles o 25 % na 178 tun. Již tradičně je největším dovozcem *kakaa, čokolády a cukrovinek* Peru, podíl těchto dovozů však meziročně klesá. V roce 2013 se opět na první pozici v dovozu kakaa dostává Peru, které bylo výhradním dovozcem až do roku 2010. V letech 2011 a 2012 Peru dosahuje pouze 10% resp. 11% podílu a výrobky z kakaa jsou dováženy z Ekvádoru (16 % v roce 2012) a z Indonésie (okolo 80 % veškerého surového kakaa). V rámci další kategorie *káva a čaj* je do ČR dovážěn pouze čaj a dominantním dovozcem zůstává Jihoafrická republika (77 % všech dovozů v roce 2013). Dále je čaj dovážěn z Číny (14 % objemu) a zbylé dovozy doplňuje Japonsko a Salvador. Kategorie *koření a aromatických výtažků* zahrnuje ocet, hotové omáčky, směsi s obsahem koření, hořčici, samotné koření, sůl a byliny. Dlouhodobým dovozcem koření je Japonsko, od kterého odebíráme především sójové omáčky a miso, což je fermentovaná vyzrálá pasta ze sójových bobů, rýže, pšeničné nebo ječné mouky používaná k přípravě japonských polévek. Byliny a aromatické výtažky jsou dováženy z Íránu (šafrán), Egyptu (heřmáněk), Albánie (meduňka, jahodník), z peruánských alp se dováží Maca a Lucuma. V kategorii *hotových pokrmů* dominuje Japonsko, které je od roku 2007 výhradním dovozcem instantních polévek Miso. Výjimkou byl rok 2009, kdy 90 % hotových výrobků dovezlo do ČR Turecko a jednalo se o plněné vinné listy Dolmas. Dalším z ostatních potravinářských výrobků je *cukr* zahrnující surový nebo rafinovaný třtinový nebo řepný cukr, melasy a sirupy. Od roku 2006 jsou z Kanady dováženy sirupy – borůvkový, javorový, brusinkový a jejich směsi. Třtinový cukr byl poprvé dovezen v roce 2012 ze Spojených Arabských Emirátů, v roce 2013 byl třtinový cukr dovezen pouze z Indie. *Ostatní potravní doplňky* jako prášek z mladého ječmene a mladé pšenice je dovážěn z Číny, Mexika a ze Salvadoru.

Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky zahrnují pekařské a cukrářské výrobky (trvanlivé nebo čerstvé) a těstoviny. Jejich dovoz dosáhl svého maxima v roce 2011, kdy bylo dlouhodobě největšími dovozci Turecko (bulgur) a Ukrajina (jáhly). Následovalo Japonsko, které dováží soba nudle

a chipsy ze zeleného hrachu (téměř 240 tun). V roce 2013 došlo k úplnému výpadku v dovozu všech moučných výrobků a bylo dovezeno pouze necelých 5 tun dětských jablečných sušenek ze Švýcarska.

Dovoz olejů a tuků vzrůstal až do roku 2011, v roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles, který byl v roce 2013 nahrazen rapidním nárůstem, kdy bylo dovezeno 66 tun kokosového oleje z Filipín. V předchozích letech byly oleje dováženy především z Filipín, Srí Lanky a Indie (kokosový olej). Srbsko bylo v roce 2012 dovozcem olejů vyrobených z konopí, dýně, vlašských ořechů, ze semen granátového jablka.

Do mlýnských a škrobárenských výrobků jsou zařazeny rýže, mouka, kaše a škrob. Jejich dovoz dosáhl svého maxima v roce 2009 a od té doby objem klesal, aby v roce 2013 zaznamenal opět mírný nárůst. Každoročně jsou dováženy z Kanady rýžové těstoviny, z Japonska kudzu škrob a Chorvatsko vévodí dovozům bio instantních mléčných i nemléčných kaší.

Oblíbeným dovozním artiklem jsou také obiloviny (kromě rýže), luštěniny a olejnatá semena. Cizrnu, čočku a hrách dováží Turecko, zatímco fazole, pohanka a sója pochází z Číny. Dovoz obilovin rostl do roku 2011 až na množství téměř 500 tun. V roce 2012 došlo k poklesu dovezeného množství na celkových 374 tun. V roce 2013 byl celkový import ovlivněn dovozem řepky a pšenice z Moldávie v množství 12 tis. tun. Bez tohoto dovozu by pokračoval klesající trend z předchozího roku.

Biovýrobky spadající do kategorií „Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa“ a „Mléčné výrobky a zmrzlina“ nejsou dováženy vůbec.

7 Závěr

Výsledky uvedené v této zprávě vycházejí z údajů získaných z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými na MZe k 31. 12. 2013 v rámci výzkumu trhu biopotravin v ČR, který je od roku 2009 prováděn na Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) z pověření MZe.

Ze získaných údajů vyplývá, že po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005 až 2008 a stagnaci v letech 2009 a 2010 okolo 1,6 mld. Kč, došlo v roce 2013 již třetím rokem k oživení trhu. Domácí spotřeba biopotravin činila 1,95 mld. Kč a vzrostla meziročně téměř o 10 %. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů dosáhl 0,71 % a průměrná roční spotřeba na obyvatele vzrostla na 185 Kč.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 1 744 mil. Kč, ve veřejném stravování cca 28 mil. Kč a výrazný nárůst obratu přes 172 mil. Kč zaznamenal přímý prodej, zejména z ekofarem. Po přičtení exportu ve výši 774 mil. Kč pak celkový obrat s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2013 přibližně 2,7 mld. Kč. Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé tradičně v maloobchodních řetězcích (64 %, tj. za 1,2 mld. Kč). Na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (17 %). Biopotraviny z dovozu tvoří dlouhodobě 46 % maloobchodního obratu, přičemž z poloviny je dovoz realizován přímo řetězci a z druhé poloviny registrovanými distributory.

Pro další roky je očekáván další růst spotřeby v rozmezí 5 až 10 %. Přispět by k tomu mělo jednak pokračující oživení na trhu biopotravin v ostatních státech EU, a také sílící trend zájmu spotřebitelů o lokální a čerstvé produkty společně s rozvojem nových forem přímého prodeje v podobě farmářských trhů, systému bedýnek či nových farmářských prodejen ve velkých městech. Očekávaný růst spotřeby biopotravin souvisí také s rostoucím zájmem o tzv. faremní produkty, které jsou často vyráběny v biokvalitě. V současné době probíhá několik marketingových aktivit a projektů, např. „Poznej svého farmáře“, „Faremní slavnosti“ či „Komunitou podporované zemědělství (KPZ)“, které mají za cíl propagovat faremní zpracování a přímý prodej.

K rozvoji ekologického zemědělství a výroby biopotravin přispěje i pokračující podpora státu ve formě dotací na ekologicky obhospodařované plochy a zejména pak zvýhodnění pro výrobce biopotravin v rámci nového Programu rozvoje venkova na období 2015–2020.

Oblast spotřeby biopotravin je dále zařazena mezi hlavní priority nově připravovaného (třetího) Akčního plánu pro rozvoj EZ do roku 2020, který by měl být schválen koncem roku 2015. Cílem je zvýšit spotřebu biopotravin, zejména domácího původu, a to zejména cestou cílené propagace a zvyšováním osvěty o EZ a biopotravinách. Podpora spotřeby domácích biopotravin patří k hlavním úkolům i stávajícího Akčního plánu ČR pro rozvoj EZ v letech 2010–2015. Hlavního cíle 3% podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů však zatím nebylo dosaženo. Důvodem je zatím

nízký zájem státu vynakládat finanční prostředky na propagační kampaň k biopotravinám a dále skutečnost, že biopotraviny zatím nejsou povinně zařazovány v určitém poměru do školního stravování, jak je to běžné v jiných zemích EU.

Na závěr je připojeno poděkování všem osloveným výrobcům a distributorům, kteří vyplnili dotazník, poskytli ÚZEI cenné informace a přispěli k vytvoření uceleného přehledu o trhu s biopotravinami v ČR.

(Pozn.: Připojujeme výzvu všem subjektům, které obchodují s biopotravinami a nejsou v pozici prodejce konečnému spotřebiteli, aby se registrovali na MZe. V případě, že tak neučiní, porušují tím Zákon o ekologickém zemědělství č. 242/2000 Sb.).

Příloha 1: Třídění kategorií potravin

Tab. 20 Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“

C	VÝROBKY A SLUŽBY ZPRACOVATELSKÉHO PRŮMYSLU
10	Potravinářské výrobky
10.1	Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa
10.11	Zpracované a konzervované maso (kromě drůbežího)
10.12	Zpracované a konzervované drůbeží maso
10.13	Výrobky z masa
10.2	Zpracované a konzervované ryby, koryši a měkkýši
10.20	Zpracované a konzervované ryby, koryši a měkkýši
10.3	Zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.31	Zpracované a konzervované brambory
10.32	Ovocné a zeleninové šťávy
10.39	Ostatní zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.4	Rostlinné a živočišné oleje a tuky
10.41	Oleje a tuky
10.42	Margarín a podobné jedlé tuky
10.5	Mléčné výrobky a zmrzlina
10.51	Mléčné výrobky
10.52	Zmrzlina
10.6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
10.61	Mlýnské výrobky
10.62	Škrobářenské výrobky
10.7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
10.71	Pekařské a cukrářské výrobky, kromě trvanlivých
10.72	Suchary a sušenky; trvanlivé pekařské a cukrářské výrobky
10.73	Makarony, nudle, kuskus a podobné moučné výrobky
10.8	Ostatní „zpracované“ potravinářské výrobky
10.81	Cukr
10.82	Kakao, čokoláda a cukrovinky
10.83	Káva a čaj, zpracované
10.84	Koření a aromatické výtažky
10.85	Hotové pokrmy
10.86	Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny
10.89	Ostatní potravinářské výrobky jinde neuvedené
10.9	Průmyslová krmiva
10.91	Průmyslová krmiva pro hospodářská zvířata
10.92	Průmyslová krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
11	Nápoje
11.01	Destilované alkoholické nápoje
11.02	Víno z vinných hroznů
11.03	Jablečné víno a jiná ovocná vína
11.04	Ostatní nededilované kvašené nápoje
11.05	Pivo
11.06	Slad
11.07	Minerální vody a nealkoholické nápoje

Zdroj: ČSU - [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_produkce_\(cz_cpa\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_produkce_(cz_cpa))

Tab. 21 Hlavní kategorie biopotravin využití v dotazníkovém šetření

HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN	
1	Maso
	<i>hovězí maso</i>
	<i>vepřové maso</i>
	<i>skopové / kozí maso</i>
	<i>drůbeží maso</i>
	<i>ryby</i>
	<i>maso ostatní</i>
2	Masné výrobky
3	Ovoce a zelenina
	<i>čerstvá/balená zelenina</i>
	<i>čerstvé/balené ovoce</i>
	<i>zpracovaná/konzervovaná zelenina (vč. brambor)</i>
	<i>zpracované/konzervované ovoce a ořechy (vč. džemů)</i>
	<i>ovocné a zeleninové šťávy</i>
4	Oleje a tuky vč. margarínu
5	Mléko a mléčné výrobky
	<i>mléko</i>
	<i>máslo</i>
	<i>sýry a tvaroh</i>
	<i>jogurt</i>
	<i>ostatní (vč. zmrzliny)</i>
6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
	<i>mlýnské výrobky (rýže, mouky, směsi, krupice, cereálie)</i>
	<i>škrobářenské výrobky</i>
7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
	<i>čerstvé výrobky (chléb, pečivo)</i>
	<i>trvanlivé výrobky (suchary, sušenky, perník)</i>
	<i>těstoviny</i>
8	Ostatní zpracované potraviny
	<i>luštěniny</i>
	<i>vejce</i>
	<i>med</i>
	<i>cukr</i>
	<i>kakao, čokoláda a cukrovinky</i>
	<i>káva a čaj</i>
	<i>koření a aromatické výtažky (ocet, omáčky, směsi koření, hořčice)</i>
	<i>hotové pokrmy (vč. dětské výživy)</i>
	<i>ostatní zpracované biopotraviny jinde neuvedené</i>
9	Nápoje
	<i>nealkoholické nápoje (jinde neuvedené)</i>
	<i>víno</i>
	<i>pivo</i>
	<i>ostatní alkoholické nápoje</i>

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2014